ÅRGÅNG 124 ▪ NUMMER 4 ▪ JESU KRISTI KYRKA AV SISTA DAGARS HELIGA ▪ APRIL 2000

LIAHONA

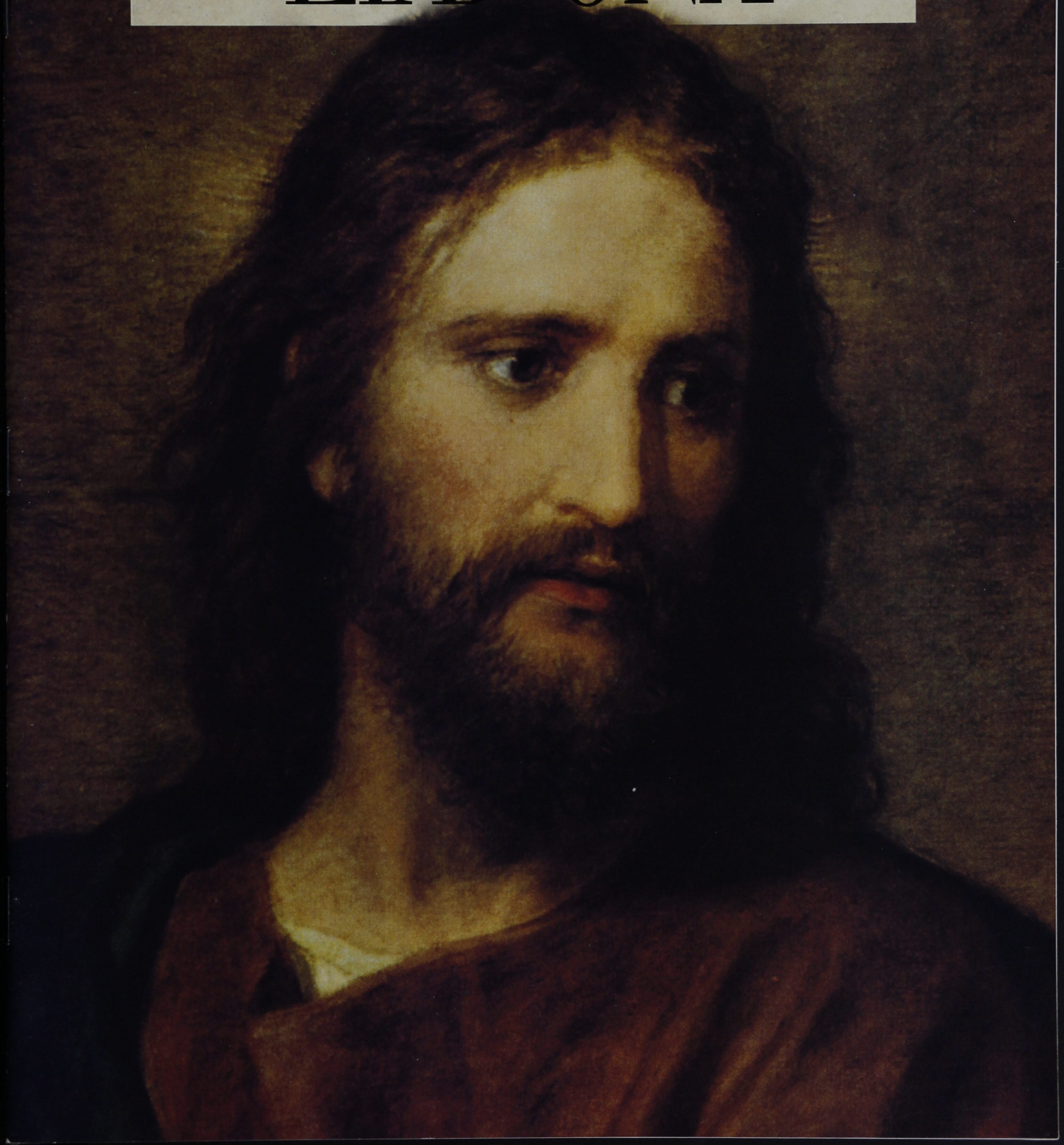

Res
BOKAREA
M205.5
N832SWE
2000
April

ÅRGÅNG 124 ▪ NUMMER 4 ▪ JESU KRISTI KYRKA AV SISTA DAGARS HELIGA ▪ APRIL 2000

LIAHONA

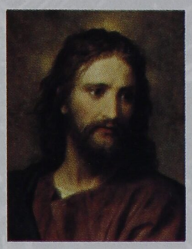

PÅ OMSLAGET
Framsidan: Detalj från *Kristus och den rike unge mannen*, av Heinrich Hofmann. *Baksidan: Tomas tvivlaren*, av Carl Heinrich Bloch/SuperStock.

***LILLA STJÄRNANS* OMSLAG**
I hans ljus, © Greg K Olsen, med tillstånd av Millpond Press Inc.

ARTIKLAR

2 DEN LEVANDE KRISTUS – APOSTLARNAS VITTNESBÖRD
4 JESUS KRISTUS: VÅR MÄSTARE OCH MER DÄRTILL ÄLDSTE RUSSELL M NELSON
20 SÅ KAN VI STÄMMA VÅRA HJÄRTAN MOLLY ZIMMERMAN LARSON
25 BESÖKSLÄRARNAS BUDSKAP: ATT MÄTTA SIG MED KRISTI ORD
30 SJÖFÅGLARNA PÅ KIRIBATI R VAL JOHNSON
42 RÅD ANGÅENDE FAMILJENS EKONOMI ÄLDSTE MARVIN J ASHTON
48 TID FÖR FAMILJEN UNDER SABBATEN KAREN F CHURCH

UNGDOMSSIDORNA

24 PSALM: SOM SIONS UNGDOM, LÖFTETS BARN SUSAN EVANS MCCLOUD
26 FRÅGOR OCH SVAR: VAD KAN JAG GÖRA FÖR ATT BLI MER INTRESSERAD AV SÖNDAGSSKOLANS LEKTIONER?
29 TÄNKVÄRT: ÄRA HANS NAMN
40 HON ÄR MIN SYSTER SVETLANA NUZJDOVA

LILLA STJÄRNAN

2 VÄNNER EMELLAN: ÄLDSTE QUENTIN L COOK
4 FIKTION: OSKAR, KOM IHÅG ATT ALLTID MINNAS B J WHIPPLE
6 NYA TESTAMENTETS BERÄTTELSER: FÖRE NYA TESTAMENTET
11 SÅNG: SAKRAMENTET VANJA Y WATKINS
12 SAMLINGSSTUNDEN: ALLTID MINNAS JESUS KRISTUS ANN JAMISON
14 NYA VÄNNER: MICHELLE MUKUND FRÅN LAUTOKA PÅ FIJI MELVIN LEAVITT

SE SIDAN 30

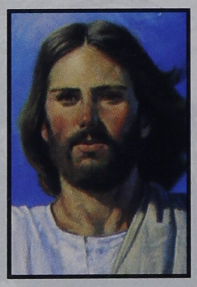

SE SIDAN 4

SE *LILLA STJÄRNAN*, SIDAN 14

April 2000 • Årgång 124 • Nummer 4
LIAHONA 20984 180
Officiell internationell tidskrift för Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga

Första presidentskapet:
Gordon B Hinckley, Thomas S Monson, James E Faust

De tolvs kvorum:
Boyd K Packer, L Tom Perry, David B Haight, Neal A Maxwell, Russell M Nelson, Dallin H Oaks, M Russell Ballard, Joseph B Wirthlin, Richard G Scott, Robert D Hales, Jeffrey R Holland, Henry B Eyring

Redaktör: Marlin K Jensen

Rådgivande: F Enzio Busche, John M Madsen, Alexander B Morrison

Studiekursavdelning:
Verkställande direktör: Ronald L Knighton
Redaktionschef: Richard M Romney
Grafisk chef: Allan R Loyborg

Redaktion:
Chefredaktör: Marvin K Gardner
Assisterande chefredaktör: R Val Johnson
Redaktör: Roger Terry
Biträdande redaktör: Jenifer Greenwood
Koordinator för redaktion och produktion: Beth Dayley
Tidskriftsassistent: Konnie Shakespear

Layoutavdelning:
Grafikansvarig: M M Kawasaki
Bildredaktör: Scott Van Kampen
Senior Designer: Sharri Cook
Designer: Thomas S Child, Tadd R Peterson
Produktionschef: Jane Ann Peters
Produktion: Reginald J Christensen, Kari A Couch, Denise Kirby, Jason L Mumford, Deena L Sorenson
Digital Prepress: Jeff Martin

Prenumerationsavdelning:
Prenumerationsansvarig: Kay W Briggs
Distributionschef: Kris Christensen
Marknadschef: Joyce Hansen

Liahonas Sverigeredaktion:
Redaktör: Claes-Göran Edlund
Översättningstjänst
Box 17558
118 91 STOCKHOLM

Besöksadress: Mariatorget 1A
Tfn 08-556 029 80, Fax 08-556 029 89

Ansvarig utgivare för Kyrkonytt: Ulf Arne Girhammar
Redaktör: Birgitta Karlfeldt
Stora Hundens gata 618
136 64 Haninge
Tfn/Fax 08-745 07 26

Prenumeration eller ändring av adress sker genom din enhets tidskriftsombud eller direkt till Nordiska Servicekontoret, Utlandagatan 24,412 80 Göteborg. Tel: 031-77 88 976, fax 031-16 55 29. Priset för en helårsprenumeration är SEK 100:00 och betalas direkt till enheten under "Annat". Skriv: "Liahona".

Sänd manuskript och förfrågningar till *Liahona*, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150-3223, USA; eller e-mail till CUR-Liahona-IMag@ldschurch.org

Liahona (en term i Mormons bok som betyder "kompass" eller "vägvisare") publiceras på albanska, armeniska, bulgariska, cebuano, danska, engelska, estniska, fiji, finska, franska, haitiska, hiligaynon, holländska, ilocano, indonesiska, isländska, italienska, japanska, kinesiska, kiribati, koreanska, lettiska, litauiska, malagasy, mongoliska, norska, polska, portugisiska, rumänska, ryska, samoanska, spanska, svenska, tagalog, tahitiska, thailändska, tjeckiska, tonga, tyska, ukrainska, ungerska och vietnamesiska. (Hur ofta den utkommer varierar för olika språk.)

© 2000 Intellectual Reserve, Inc. Med ensamrätt. Tryckt i Förenta staterna.

For Readers in the United States and Canada: April 2000 Vol. 124 No. 4. LIAHONA (USPS 311-480) Swedish (ISSN 1522-9246) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is $10.00 per year; Canada, $15.50 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new addresses *must* be included. Send USA and Canadian subscriptions and queries to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canadian Poste Information: Publication Agreement #1604821)

POSTMASTER: Send address changes to Salt Lake Distribution Center, Church Magazines, PO Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368.

BREV TILL REDAKTIONEN

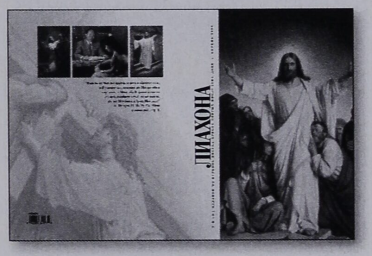

FRÄLSNING BARA I KRISTUS

Kyrkans medlemmar i Ryssland gläder sig åt varje nummer av *Liahona*. Tidningen är mycket intressant – från första sidan till den sista.

Jag skulle vilja bära mitt vittnesbörd om Jesus Kristus. Jag vet att Herren ger oss svårigheter och erfarenheter, men han viskar alltid hur vi ska övervinna dessa svårigheter. Jag vet nu att det bara är i Kristus och genom honom som vi kan bli frälsta och att Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga är den sanna kyrkan.

Natalya Vladimirovna Leonova,
Krasnopresnensky gren,
Moskvas norra distrikt, Ryssland

SOM ETT BREV FRÅN HERREN

Varje gång jag tittar i brevlådan och hittar *Liahona* (tyska), tänker jag: "Det är som att få ett brev från Herren." Jag förundras över alla nya artiklar om olika ämnen i evangeliet, och jag tackar generalauktoriteterna och mina syskon över hela världen för deras arbete. Den mästerliga grafiska formgivningen är också imponerande. Närhelst jag kan välja mellan världsliga tidningar och den här tidningen, väljer jag med glädje den senare.

Adolf J Egglseder,
Simbachs gren,
Münchens stav, Tyskland

DEN LEVANDE PROFETENS VITTNESBÖRD

Jag är 18 år gammal och har varit en sista dagars helig i ett år. Varje gång jag läser *Liahona* (spanska) känns det som om jag förflyttas till alla de olika platser det skrivs om. Det känns också som om jag verkligen talar med de syskon som berättar om sina välsignelser och erfarenheter. Jag kan känna att det de vittnar om är sant och hur mycket de älskar kyrkan.

När jag läser profetens ord, känner jag att han talar direkt till mig. Det är fantastiskt att ha en levande profet som talar med vår Fader i himmelen och sedan meddelar sig med oss. Jag vet av hela mitt hjärta att detta är Herrens kyrka.

Javier E Pérez Galeano,
Carmens församling,
El Carmens stav, Barranquilla, Colombia

Redaktionens anmärkning: *I detta nummer ersätter "Den levande Kristus – apostlarnas vittnesbörd" (s 2–3) budskapet från första presidentskapet. Hemlärare uppmuntras att använda sig av detta budskap under april månad.*

Med detta nummer välkomnar vi fyra nya språkområden. Liahona, *april 2000, blir första numret på armeniska, hiligaynon och malagassiska. Det är också första numret på ilokano som inte är ett konferensnummer (ilokano-prenumeranterna fick konferensnumret i januari 2000). Armeniska talas huvudsakligen i Armenien och närliggande områden, hiligaynon och ilokano talas på Filippinerna, och malagassiska på Madagaskar. Senare i år kommer första numret av tidningen på mongoliska. Vi tycker det är spännande att se kyrkan växa i dessa områden och välkomnar våra nya läsare till* Liahona-familjen.

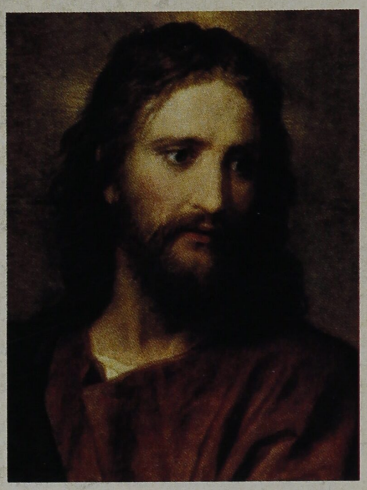

DEN LEVANDE KRISTUS

APOSTLARNAS VITTNESBÖRD

JESU KRISTI KYRKA AV SISTA DAGARS HELIGA

När vi nu firar att Jesus Kristus föddes för två tusen år sedan, ger vi vårt vittnesbörd om hans oförlikneliga levnad och om den oändliga kraften i hans stora försoningsoffer. Ingen annan har haft ett så djupgående inflytande på alla som har levt och som kommer att leva på jorden.

Han var Gamla testamentets store Jehova, Nya testamentets Messias. Under ledning av sin Fader skapade han jorden. "Allt blev till genom [honom], och utan [honom] blev ingenting till av allt som finns till" (se Joh 1:3). Fastän han var syndfri döptes han för att uppfylla allt som hör till rättfärdigheten. Han "vandrade omkring och gjorde gott" (Apg 10:38), men blev föraktad för det. Hans evangelium var ett budskap om frid och god vilja. Han vädjade till alla att följa hans exempel. Han vandrade på vägarna i Palestina, botade sjuka, gav de blinda synen åter och uppväckte döda. Han undervisade om eviga sanningar, föruttillvarons verklighet, syftet med vårt liv på jorden och de möjligheter som Guds söner och döttrar har i det kommande livet.

Han instiftade nattvarden som påminnelse om sitt stora försoningsoffer. Han fängslades och dömdes på falska grunder, förklarades skyldig för att tillfredsställa folkmassan och dömdes att dö på Golgotas kors. Han gav sitt liv för att sona alla människors synder. Hans offer som ställföreträdare var en storslagen gåva till alla dem som någonsin skulle leva på jorden.

Vi vittnar högtidligen om att hans liv, som är det centrala i hela mänsklighetens historia, varken började i Betlehem eller slutade på Golgota. Han var Faderns förstfödde, den

enfödde Sonen i köttet, världens Återlösare.

Han uppstod från graven för att bli ”den förste av de avlidna” (1 Kor 15:20). Som uppstånden besökte Herren dem som han hade älskat i livet. Han verkade också bland sina ”andra får” (Joh 10:16) i det forna Amerika. I vår tid visade han och hans Fader sig för den unge Joseph Smith och inledde den länge utlovade tiden när allt skulle sammanfattas (se Ef 1:10).

Om den levande Kristus skrev profeten Joseph: ”Hans ögon voro såsom eldslågor, håret på hans huvud var vitt såsom ren snö och hans ansikte överträffade solen i klarhet. Hans röst var såsom stora vattens brus, ja, Jehovas röst, sägande:

’Jag är den förste och den siste. Jag är den som lever. Jag är den som blev slaktad. Jag är eder förespråkare hos Fadern’” (L&F 110:3–4).

Om honom sade också profeten: ”Nu, efter de många vittnesbörd, som äro avgivna om honom, är detta det sista vittnesbördet, vilket vi giva om honom: Han lever.

Ty vi sågo honom på Guds högra sida och vi hörde rösten som vittnade, att han är Faderns Enfödde,

att medelst honom, genom honom och av honom existera och skapades världarna, och att deras invånare äro söner och döttrar, födda åt Gud” (L&F 76:22–24).

Vi förkunnar med allvarliga ord att hans prästadöme och hans kyrka har återställts på jorden – ”den byggnad som har apostlarna och profeterna till grund och Kristus Jesus själv till hörnsten” (Ef 2:20).

Vi vittnar om att han en dag skall återvända till jorden. ”Herrens härlighet skall bli uppenbarad, och allt kött skall tillsammans se den” (Jes 40:5). Han skall regera som konungarnas Konung och som herrarnas Herre, och varje knä skall böjas och varje tunga skall prisa och dyrka honom. Var och en av oss kommer att stå inför Gud för att dömas efter sina gärningar och sitt hjärtas önskningar.

Vi bär, i egenskap av hans vederbörligen ordinerade apostlar, vittnesbörd om att Jesus är den levande Kristus, Guds odödlige Son. Han är den store Konungen, Immanuel, som i dag står på sin Faders högra sida. Han är världens ljus, liv och hopp. Hans väg är den stig som leder till lycka i detta liv och evigt liv i den kommande världen. Gud vare tack för den oförlikneliga gåvan – hans gudomlige Son.

FÖRSTA PRESIDENTSKAPET

Gordon B. Hinckley
Thomas S. Monson
James E. Faust

DE TOLVS KVORUM

Boyd K. Packer
L. Tom Perry
David B. Haight
Neal A. Maxwell
Russell M. Nelson
Dallin H. Oaks
M. Russell Ballard
Joseph B. Wirthlin
Richard G. Scott
Robert D. Hales
Jeffrey R. Holland
Henry B. Eyring

1 JANUARI 2000

JESUS KRISTUS

VÅR MÄSTARE OCH MER DÄRTILL

Äldste Russell M Nelson
i de tolv apostlarnas kvorum

Vi har alla ansvaret att lära känna Herren, älska honom, följa honom, tjäna honom samt undervisa och vittna om honom.

Mitt livslånga intresse för det mänskliga hjärtat tog en oväntad vändning i april 1984 när jag kallades att lämna operationsrummet på sjukhuset och gå till det övre rummet i templet. Där blev jag ordinerad till en Herrens Jesu Kristi apostel. Jag eftersträvade ingen sådan kallelse, men har ödmjukt försökt att vara värdig förtroendet och förmånen att få vara hans representant. Jag hoppas nu kunna hela hjärtan andligen, liksom jag tidigare gjorde kirurgiskt.

Såsom en av dem som kallats, inröstats och ordinerats – en av vår Herres och Mästares femton särskilda vittnen – följer jag detta livgivande tema från Mormons bok: "Vi tala om Kristus, vi fröjda oss i Kristus, vi predika om Kristus [och] vi profetera om Kristus" (2 Nephi 25:26).

Johannes evangelium förkunnar att Kristus är alltings Skapare: "Allt blev till genom [honom], och utan [honom] blev ingenting till av allt som finns till."

Vi ärar honom som den mest betydelsefulla varelse som någonsin levt på planeten Jorden. Han är Jesus Kristus, vår Mästare och mer därtill. Han har många namn, titlar och ansvar och alla är av evigt värde. I utrymmet som ges till den här artikeln skulle vi inte till fullo kunna betrakta eller förstå alla de viktiga sidorna av hans liv. Men för tillfället skulle jag, om än kortfattat, vilja redogöra för tio av dessa väldiga uppdrag. Jag vill inte antyda någon prioritetsordning eftersom allt han åstadkom hade lika stor gudomlig betydelse.

SKAPARE

Under Faderns ledning bar Jesus ansvaret som Skaparen. Hans titel var "Ordet" (se Joh 1:1).

Ordet i Nya testamentet på grekiska hette *Logos*, eller "uttryck". Det var ett annat namn för Mästaren. Terminologin kan verka underlig, men den är passande. Vi använder ord för att överföra våra

VÄNSTER: DETALJ FRÅN BÅNET I HIMMELEN AV ROBERT T BARRETT; HÖGER: KRISTUS SKAPAR JORDEN AV ROBERT T BARRETT

"Så gingo Gudarna ned för att dana människan till sin egen avbild, till Gudarnas avbild skapade de henne, man och kvinna skapade de dem."

uttryck till andra. Jesus var därför Faderns Ord, eller uttryck, till världen.

Johannes evangelium förkunnar att Kristus är alltings Skapare: "Allt blev till genom [honom], och utan [honom] blev ingenting till av allt som finns till" (Joh 1:1–3; se även L&F 93:21).

I nutida uppenbarelser bekräftas Jesu ansvar som Skaparen av många världar:

"Ordet var därför i begynnelsen, ty han var ordet, ja, frälsningens budbärare,

världens ljus och Återlösare, sanningens Ande, som kom till världen, emedan världen blev till genom honom och i honom voro människornas liv och ljus.

Världarna blevo till genom honom. Människorna blevo till genom honom. Allting blev gjort genom honom och av honom" (L&F 93:8–10; se även 1 Kor 8:6; Heb 1:2; 2 Nephi 9:5; 3 Nephi 9:15; L&F 76:23–24; 88:42–48; 101:32–34).

Helamans bok återger liknande vittnesbörd, som förklarar att Jesus Kristus är "alltings Skapare i begynnelsen" (Helaman 14:12). Ett annat klargörande citat kom från "Herren Gud [som] sade till Moses: För min egen avsikt har jag danat alla dessa ting . . .

Och genom min makts ord, som är min enfödde Son, vilken är full av nåd och sanning, har jag skapat dem.

Otaliga världar har jag skapat, och jag skapade också dem för min egen avsikt; och genom Sonen, som är min Enfödde, skapade jag dem" (Moses 1:31–33).

Denne helige Skapare såg till att var och en av oss kan få en fysisk kropp, ensam i sitt slag men i många avseenden ändå jämförbar med alla andra mänskliga kroppar. Liksom en välutbildad musiker kan känna igen en symfonis kompositör genom dess mönster och sammansättning, kan en välutbildad kirurg känna igen mänskliga varelsers Skapare genom likheterna i vår anatomis mönster och sammansättning. Trots enskilda avvikelser ger dessa likheter ytterligare bevis och djup andlig bekräftelse på att vi är gudomligt skapade av samme Skapare. Det ökar vår kunskap om vårt förhållande till honom:

"Så gingo Gudarna ned för att dana människan till sin egen avbild, till Gudarnas avbild skapade de henne, man och kvinna skapade de dem.

Gudarna sade: Vi skola välsigna dem" (Abraham 4:27–28).

De har verkligen välsignat var och en av oss. Våra kroppar kan reparera och försvara sig själva. De återskapar nya celler för att ersätta gamla sådana. Våra kroppar bär på anlag som tillåter fortplantning av vårt eget släkte med våra unika personliga egenskaper. Inte undra på att vår Skapare också är känd som den store Läkaren (se Matt 9:12), som kunde bota sjuka (se 3 Nephi 9:13; L&F 35:9; 42:48–51), ge blinda synen tillbaka (se Joh 9:1–11), upplåta dövas öron (se Jes 35:5; 3 Nephi 26:15) och uppväcka döda (se Matt 9:23–26; Joh 11:5–45). Och i dessa sista dagar har han uppenbarat en hälsolag som är känd som visdomsordet och som har varit till välsignelse för alla som följt den i tro. Vi ärar därför Jesus som vår Skapare, gudomligt ledd av sin Fader.

VÄNSTER: ADAM OCH EVA, AV DEL PERSONL LÄCKED; HAN GAVDE DEN BLINDE MANNENS ÖGON, AV WALTER RANE

JEHOVA

Jesus var Jehova (se Kung James bibel 2 Mos 6:3; Ps 83:18; Jes 12:2; 26:4). Bruket av detta heliga namn bekräftas också i nutida skrifter (se Moro 10:34; L&F 109:68; 110:3; 128:9). *Jehova* härstammar från hebreiska ordet *hayah* som betyder "att vara" eller "att existera". En form av ordet *hayah* i Gamla testamentets hebreiska text översattes till "JAG ÄR" (se 2 Mos 3:14).

Det är intressant att Jehova talade om sig själv som JAG ÄR (se L&F 29:1; 38:1; 39:1). Läs följande underfundiga dialog från Gamla testamentet. Mose hade just fått en gudomlig utnämning som han inte eftersträvade, ett uppdrag att leda Israels barn ut ur fångenskapen. Scenen äger rum på berget Sinai.

"Men Mose sade till Gud: 'Vem är jag, att jag skulle gå till Farao och att jag skulle föra Israels barn ut ur Egypten?'"

Utan tvivel kände sig Mose otillräcklig inför sin kallelse, som ni och jag kan känna oss när vi får en svår uppgift.

"Då sade Mose till Gud: 'När jag nu kommer till Israels barn och säger till dem: "Era fäders Gud har sänt mig till er", och de frågar mig: "Vad är hans namn?", vad skall jag då svara dem?'

Gud sade till Mose: 'Jag är den jag är.' Och han sade vidare: 'Så skall du säga till Israels barn: "Jag är" har sänt mig till er.'

Och Gud sade ytterligare till Mose: 'Så skall du säga till Israels barn: Herren, era fäders Gud, Abrahams Gud, Isaks Gud och Jakobs Gud, har sänt mig till er. Detta skall vara mitt namn i evighet, och så skall man nämna mig från släkte till släkte'" (2 Mos 3:11, 13–15).

Jehova hade alltså uppenbarat det namn för Mose som han ödmjukt och anspråkslöst valt att identifiera sig med i föruttillvaron: "JAG ÄR."

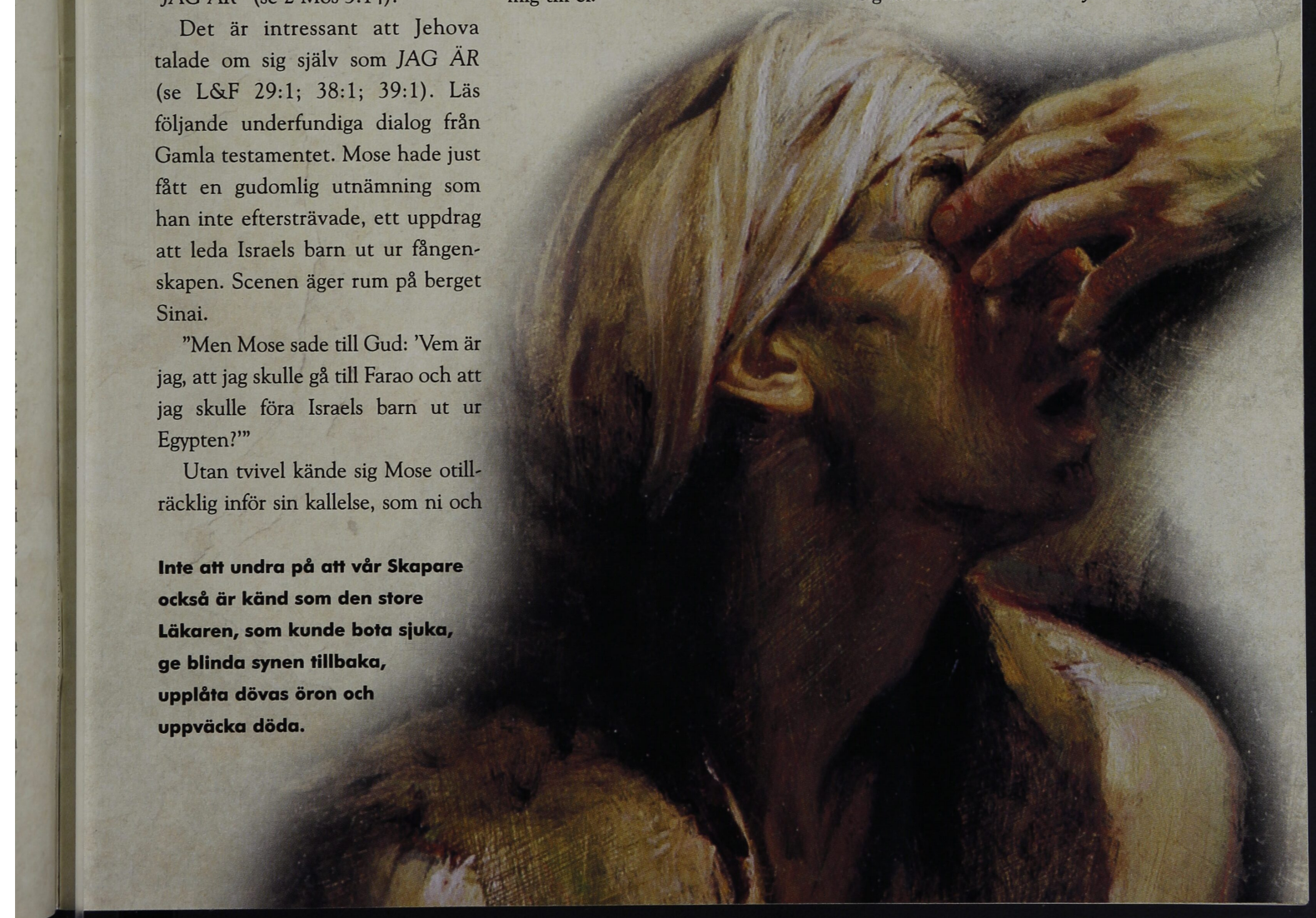

Inte att undra på att vår Skapare också är känd som den store Läkaren, som kunde bota sjuka, ge blinda synen tillbaka, upplåta dövas öron och uppväcka döda.

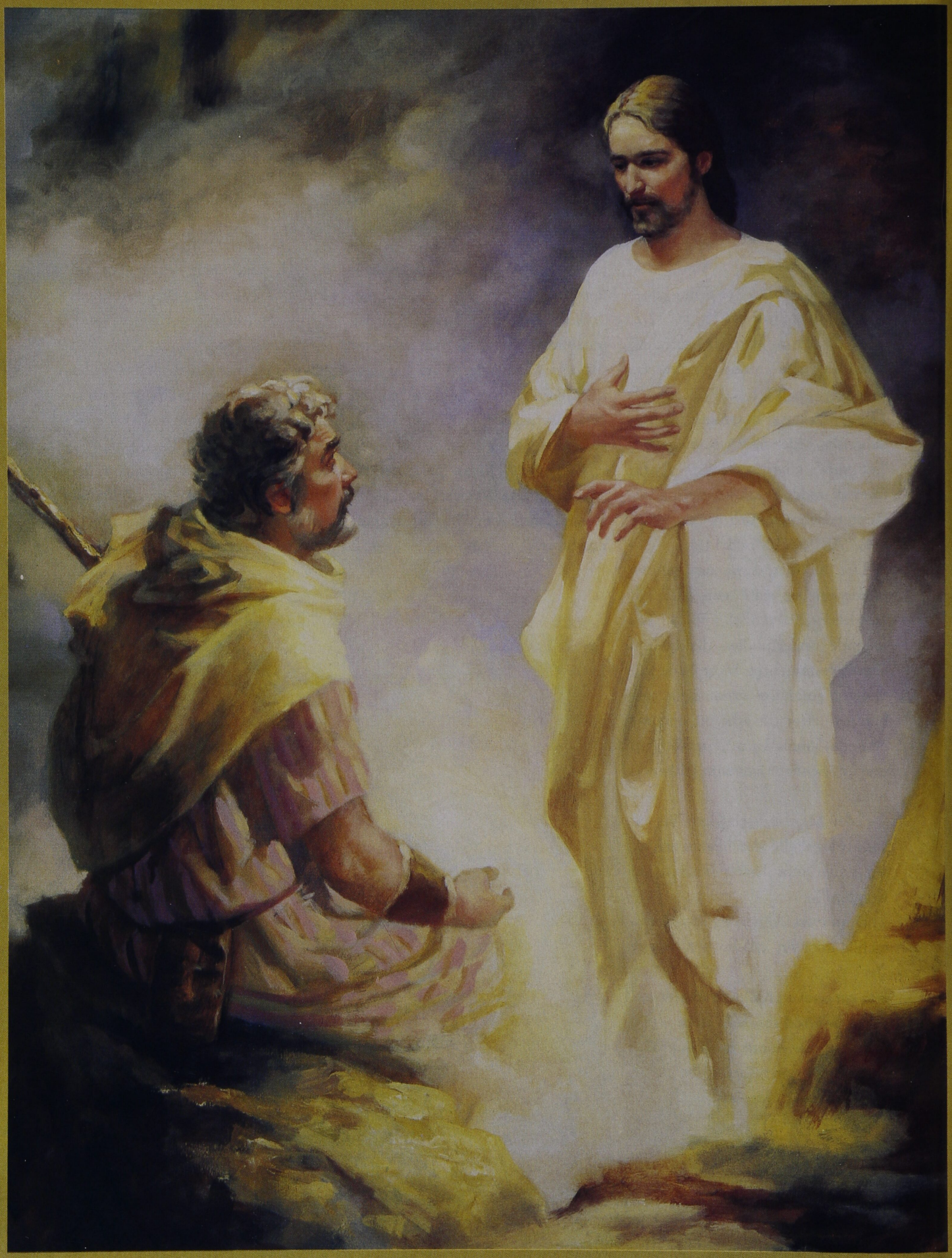

VANSTER: HERREN VISAR SIG FOR MOSES, AV WILSON J ONG; HOGER: DETALJ FRÅN KRISTUS I GETSEMANE, AV HARRY ANDERSON

"Gud sade till Mose: 'Jag är den jag är.' Och han sade vidare: 'Så skall du säga till Israels barn: "Jag är" har sänt mig till er.'"

När Jesus senare verkade på jorden upprepade han detta namn. Minns ni hur han kortfattat svarade sina plågsamma utfrågare? Lägg märke till den dubbla innebörden i hans svar till Kajafas, överste-prästen.

"Då ställde översteprästen . . . en fråga: 'Är du Messias, den Välsignades son?'

Jesus svarade: 'Jag är det'" (Mark 14:61; vers 62 i 1917 års översättning).

Han förkunnade både sin härstamning och sitt namn. Ett annat tillfälle var när Jesus hånades för sin bekantskap med Abraham:

"Judarna sade då till Jesus: '. . . har du sett Abraham?'

Han svarade: 'Sannerligen, jag säger er: jag är och jag var innan Abraham blev till'" (se Joh 8:57–58).

Jehova – den store JAG ÄR, Gamla testamentets Gud – presenterade sig tydligt när han personligen uppenbarade sig i sin härlighet som en uppstånden varelse för profeten Joseph Smith och Oliver Cowdery i templet i Kirtland den 3 april 1836. Jag citerar från deras skriftliga vittnesbörd:

"Vi sågo Herren stående på talarstolens bröstvärn framför oss, och under hans fötter var ett mosaikgolv av rent guld, till färgen liknande bärnsten.

Hans ögon voro såsom eldslågor, håret på hans huvud var vitt såsom ren snö och hans ansikte överträffade solen i klarhet. Hans röst var såsom stora vattens brus, ja, *Jehovas* röst, sägande:

Jag är den förste och den siste. Jag är den som lever. Jag är den som blev slaktad" (L&F 110:2–4; kursiveringen tillagd; se även L&F 76:23).

Jesus uppfyllde sitt ansvar som Jehova, "den store JAG ÄR", vilket fick evig betydelse.

FÖRESPRÅKARE HOS FADERN

Jesus är vår förespråkare hos Fadern (se 1 Joh 2:1; L&F 29:5; 32:3; 110:4). Ordet *advocate* (engelska ordet för förespråkare, ö a) kommer från latinet och betyder en "röst för" eller "en som vädjar om något för en annans räkning". Andra besläktade uttryck används i skrifterna, till exempel *medlare* (se 1 Tim 2:5; 2 Nephi 2:28; L&F 76:69). Från Mormons bok lär vi att ansvaret att medla, eller lägga ett gott ord för, förutsågs innan han föddes till jorden: "[Jesus] skall vara medlaren för alla människors barn, och de som tro på honom, skola bliva frälsta" (2 Nephi 2:9).

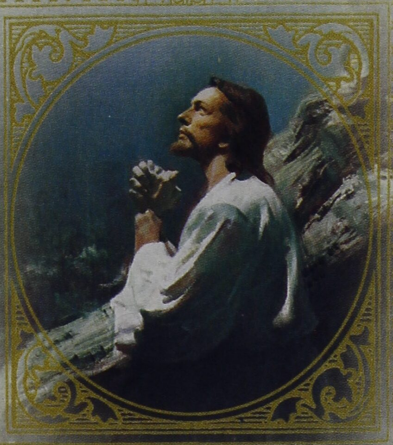

"[Jesus] skall vara medlaren för alla människors barn, och de som tro på honom, skola bliva frälsta."

Detta uppdrag framkom tydligt i den förbön som Jesus, fylld av medlidande och i egenskap av förespråkare, uppsände. Se honom framför dig när han knäböjer i innerlig åkallan. Lyssna på det vackra språket i hans bön. Känn hur han upplevde det tunga ansvar han fått att vara medlare.

"Jag har uppenbarat ditt namn för de människor som du tog från världen och gav åt mig. De var dina, och du gav dem åt mig, och de har bevarat ditt ord.

Nu förstår de att allt som du har gett mig kommer från dig.

Orden du gav mig har jag gett dem, och de har tagit emot dem och

MÅ DET SKE MED MIG SOM DU HAR SAGT, AV LIZ LEMON SWINDLE

verkligen förstått att jag kommer från dig, och de har trott på att du har sänt mig.

Jag ber för dem" (Joh 17:6–9).

Han är också känd som Nya testamentets, eller det nya förbundets, medlare (se Heb 9:15; 12:24). Att förstå att han är vår förespråkare och medlare hos Fadern ger oss tillförsikt om hans oförlikneliga insikt, rättvisa och barmhärtighet (se Alma 7:12).

IMMANUEL

Jesus förutordinerades till att bli den utlovade Immanuel. Kom ihåg Jesajas anmärkningsvärda profetia: "Så skall då Herren själv ge er ett tecken: Se, den unga kvinnan skall bli havande och föda en son, och hon skall ge honom namnet Immanuel" (Jes 7:14). Uppfyllelsen av den profetian var inte bara osannolik, den var på mänskligt sätt omöjlig. Ofattbar! Alla visste att en jungfru inte kunde få barn. Och att detta barn sedan skulle få ett sådant anspråksfullt namn var extra djärvt. Det hebreiska namnet *Immanuel* – den titel som Jesaja profeterade om – betyder bokstavligen "Gud är med oss"! Detta heliga namn gavs sedan till Jesus i Nya testamentet, Mormons bok och Läran och förbunden (se Matt 1:23; 2 Nephi 17:14; L&F 128:22).

"Så skall då Herren själv ge er ett tecken: Se, den unga kvinnan skall bli havande och föda en son, och hon skall ge honom namnet Immanuel."

Han kunde bara bli *Immanuel* om det var hans Faders vilja.

GUDS SON

Enbart Jesus bar ansvaret som Guds son, Faderns enfödde Son (se Joh 1:14, 18; 3:16). Jesus var bokstavligen "den Högstes son" (Luk 1:32; se även v 35). I över ett dussin verser i skrifterna bär Gud Fadern högtidligen vittne om att Jesus verkligen är hans enfödde Son. Detta högtidliga vittnesbörd kopplas ofta ihop med Guds vädjan om att mänskligheten ska höra och lyda Sonens röst (se Matt 3:17; 17:5; Mark 1:11; 9:7; Luk 3:22; 9:35; 2 Pet 1:17; 2 Nephi 31:11; 3 Nephi 11:7; 21:20; L&F 93:15; Moses 4:2; Joseph Smiths skrifter 2:17). Genom Guds stora nåd blev Jesajas högst osannolika profetia (se Jes 7:14) verklighet.

Jesu unika härkomst förkunnades också för Nephi, som blev undervisad av en ängel på följande sätt:

"Se, jungfrun, som du ser, är Guds Sons köttsliga moder . . .

Se Guds Lamm, ja, den evige Faderns Son!" (1 Nephi 11:18, 21.)

Av sin himmelske Fader ärvde Jesus sin förmåga till odödlighet och evigt liv. Av sin mor ärvde Jesus sin förmåga att dö (se 1 Mos 3:15; Mark 6:3). Före sin korsfästelse gjorde han följande klarläggande:

"Jag ger mitt liv för att sedan få det tillbaka.

Ingen har tagit det ifrån mig, jag ger det av fri vilja. Jag har rätt att ge det, och jag har rätt att få det tillbaka. Detta har min fader bestämt för mig" (Joh 10:17–18).

Trots att Jesus är skild från sin himmelske Fader till både kropp och ande, är han ett med Fadern i makt och syfte. Deras slutmål är att "åvägabringa odödlighet och evigt liv för människan" (Moses 1:39).

Några kanske undrar varför man ibland talar om Sonen som "Fadern". Alla människor kan ha olika benämningar. Alla män är söner men kan också kallas far, bror, morbror, farbror, morfar eller farfar, beroende på omständigheterna. Vi får därför inte tillåta oss att bli förvirrade rörande den gudomliga identiteten, avsikten eller läran. Eftersom Jesus var vår Skapare och gjorde vår andliga pånyttfödelse möjlig, är han känd i skrifterna som "alltings Fader" (Mosiah 7:27; se även 15:3; 16:15; Helaman 14:12; Ether 3:14). Men kom ihåg vad första presidentskapet, under president Joseph F Smiths tid, lärde: "Jesus Kristus är inte Fader till de

andar som har tagit eller skall komma att ta sig kroppar här på jorden, ty han är en av dem. Han är Sonen, liksom de är Elohims söner och döttrar" (i James R Clarks sammanställning av *Messages of the First Presidency of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints*, 6 vol [1965–1975], s 5:34).

Vi förstår tydligt den skillnaden när vi ber till vår himmelske Fader i hans Sons Jesu Kristi namn. Och när vi ber regelbundet ärar vi vår himmelska och jordiska härkomst, precis som Jesus ärade sin – som Guds Son.

DEN SMORDE

"Jesus från Nasaret blev smord av Gud med helig ande och kraft" (Apg 10:38). Jesus var den smorde. Tack vare detta fick han två speciella titlar. Den ena var *Messias*, som på hebreiska betyder "den smorde". Den andra titeln var *Kristus*, som kommer från det grekiska ord som också det betyder "den smorde". Följaktligen talar vi om Jesus som Kristus och Messias, vilket betyder att han är den som Fadern smort att vara hans personliga representant i allt som rör människornas frälsning. Skrifterna förklarar att Kristus är det enda namn under himmelen varigenom vi kan bli frälsta (se 2 Nephi 25:20). Sålunda kan vi lägga till endera av dessa titlar för att uttrycka att vi dyrkar Jesus: Kristus eller Messias, som båda betyder att Gud smort honom för detta gudomliga ansvar.

FRÄLSARE OCH ÅTERLÖSARE

Jesus föddes för att bli hela mänsklighetens Frälsare och Återlösare (se Jes 49:26; 1 Nephi 10:5). Han var Guds Lamm (se 1 Nephi 10:10), som offrade sig själv utan fel eller fläck (se 1 Pet 1:19) som ett offer för världens synder (se Joh 1:29). Senare satte han, såsom den uppståndne Herren, detta heliga ansvar i samband med evangeliets innebörd, som han beskrev med kraftfulla ord:

"Se, jag har givit eder mitt evangelium, och detta är det evangelium, som jag har givit eder – att jag har kommit till världen för att göra min Faders vilja, emedan min Fader har sänt mig.

Min Fader sände mig, på det jag skulle bliva upplyft på korset" (3 Nephi 27:13–14; se även v 15–22).

Jesus förklarade således själv innebörden av sitt *evangelium*. Det engelska ordet för evangelium, *gospel*, kommer från fornengelskans *godspell*, vilket betyder "goda

"Kommen ihåg, att intet annat sätt eller medel finnes, varigenom en människa kan bliva frälst, utom genom Jesu Kristi försonande blod."

SISTA MÅLTIDEN, AV CARL HEINRICH BLOCH, MED TILLSTÅND AV NATIONALHISTORISKA MUSEET I FREDERIKSBORG I HILLERØD, DANMARK

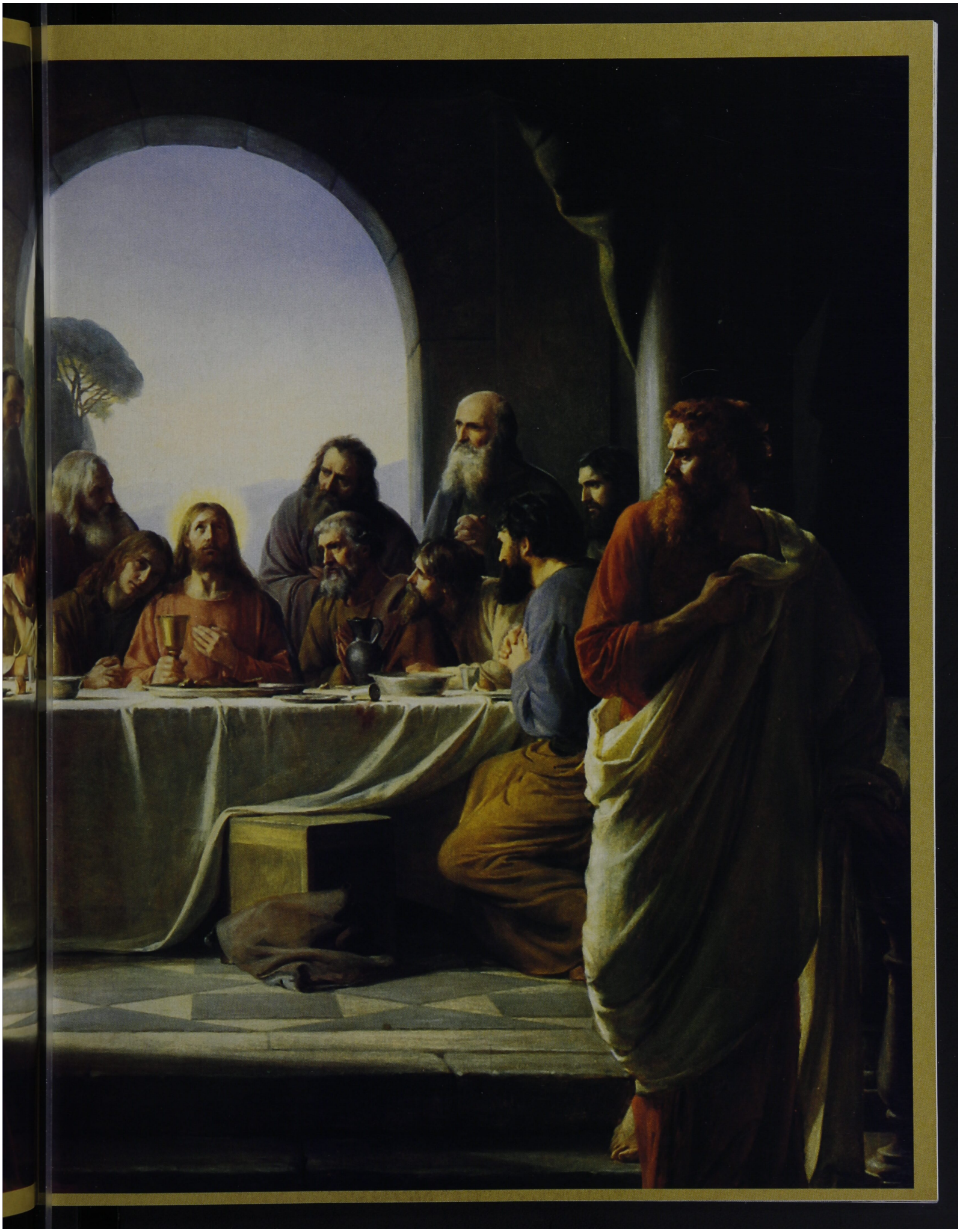

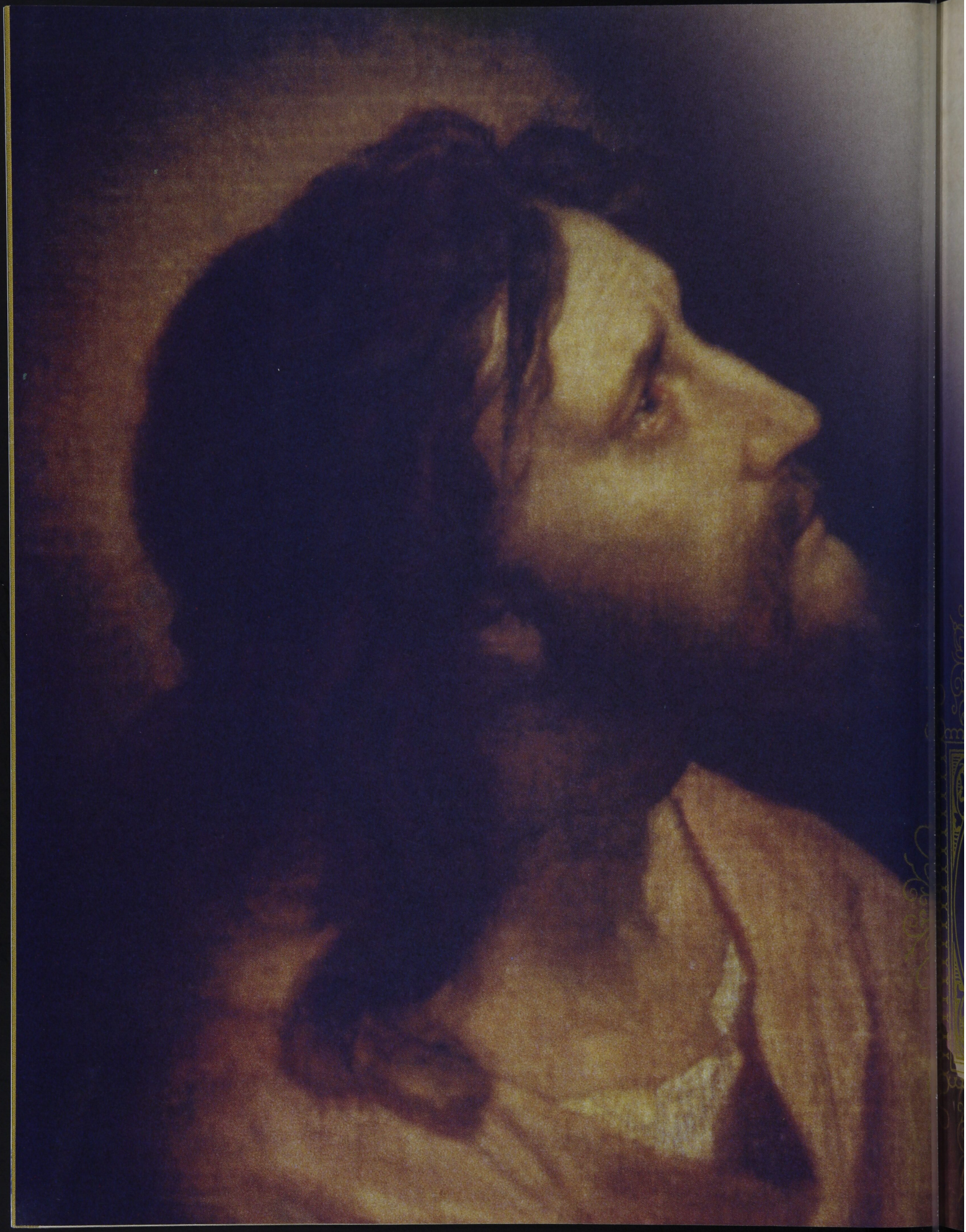

"Ty se, jag, Gud, har lidit detta för alla, på det att de som omvända sig icke måtte lida, men om de icke vilja omvända sig, måste de lida som jag . . . Dock, ära vare Fadern! Jag tömde den [bittra kalken] och fullbordade mina förberedelser för människornas barn."

nyheter". I "Bible Dictionary" i kyrkans utgåva av Bibeln på engelska står följande: "De goda nyheterna är att Jesus Kristus har genomfört för mänskligheten en fullständig försoning som kommer att återlösa alla människor från graven och belöna varje människa enligt hennes gärningar. Denna försoning påbörjades i och med att Jesus utnämndes i föruttillvaron, men han genomförde försoningen under sin vistelse på jorden" ("Gospels", s 682).

Jesu försoning hade förutsagts långt innan han föddes i Betlehem. Profeter hade profeterat om hans ankomst i många släktled. Låt oss välja en av dessa profetior från Helamans uppteckning, som skrevs omkring 30 år före Frälsarens födelse: "Kommen ihåg, att intet annat sätt eller medel finnes, varigenom en människa kan bliva frälst, utom genom Jesu Kristi försonande blod, hans, som skall komma, ja, kommen ihåg, att han kommer för att återlösa världen" (Helaman 5:9).

Hans försoning är till välsignelse för var och en av oss på ett mycket personligt sätt. Läs noga hur Jesus förklarade detta:

"Ty se, jag, Gud, har lidit detta för alla, på det att de som omvända sig icke måtte lida,

men om de icke vilja omvända sig, måste de lida som jag.

Detta lidande gjorde, att jag, Gud, den störste av alla, skalv av smärta och blödde ur varje por samt led till både kropp och själ och önskade, att jag icke skulle få tömma den bittra kalken och rygga.

Dock, ära vare Fadern! Jag tömde den och fullbordade mina förberedelser för människornas barn" (L&F 19:16–19).

Jesus uppfyllde det underbara löfte han gav i föruttillvarons råd genom att villkorslöst sona för Adams och Evas fall och för våra egna synder under förutsättning att vi omvänder oss. Hans ansvar som Frälsare och Återlösare var outplånligt förenat med hans ansvar som Skapare.

För att ge ytterligare kunskap om detta samband, skulle jag vilja återge ett märkligt citat som jag en dag fann i en säregen bok, när jag sökte igenom biblioteket på British Museum i London. Den var utgiven som nittonhundratalets engelska översättning av en forntida egyptisk text. Den skrevs av Timotheos, ärkebiskopen i Alexandria, som dog 385 e Kr. Uppteckningen handlar om Adams skapelse. Jesus talar om sin Fader i föruttillvaron:

"Han . . . skapade Adam till vår avbild, till att vara oss lika, och han lät honom ligga där i fyrtio dagar och fyrtio nätter utan att inblåsa livsanden i honom. Och han suckade

DETALJ FRÅN *KRISTUS I GETSEMANE*, AV HEINRICH HOFMANN; *INFÄLLT: KORSFÄSTELSEN*, AV CARL HEINRICH BLOCH, MED TILLSTÅND AV NATIONALHISTORISKA MUSEET I FREDERIKSBORG I HILLERØD, DANMARK

över honom dagligen och sade: 'Om jag inblåser livsanden i denne [man], måste han utstå mycket lidande.' Och jag sade till min fader: 'Inblås livsanden i honom. Jag skall vara förespråkare för honom.' Och min Fader sade till mig: 'Om jag inblåser livsande i honom, min älskade Son, måste du gå ned i världen, och lida mycket smärta för hans skull, innan du har återlöst honom och gjort så att han kan komma tillbaka till sitt första tillstånd.' Och jag sade till min Fader: 'Inblås livsanden i honom. Jag skall vara hans förespråkare, och jag skall gå ned i världen och uppfylla din befallning.'" ("Discourse on Abbaton", i E A Wallis Budge, redaktör och författare, *Coptic Martyrdoms etc. in the Dialect of Upper Egypt* [1977], parentestecknen finns med i den tryckta texten; se Moses 3:7, 6:8–9, 51–52, 59).

Jesu ansvar som Förespråkare, Frälsare och Återlösare hade bestämts i förväg i föruttillvaron och uppfylldes genom hans försoning (se Job 19:25–26; Matt 1:21; Abraham 3:24–27). Vårt ansvar är att minnas, omvända oss och vara rättfärdiga.

DOMARE

Nära förbundet med Herrens ställning som Frälsare och Återlösare är hans ansvar som domare. Jesus uppenbarade detta samband sedan han gett sin definition av evangeliet, som citerades tidigare:

"Så att liksom jag blivit upplyft [på korset] av människor, människorna skulle bliva upplyfta av Fadern för att stå framför mig att dömas av sina gärningar, vare sig de äro goda eller onda . . .

Därför skall jag i enlighet med Faderns makt draga alla människor till mig, på det de må bliva dömda efter sina gärningar" (3 Nephi 27:14–15).

Mormons bok sprider ytterligare ljus över hur domen kommer att ske. Det gör även tempelbegåvningen. När vi står på tröskeln till den eviga domstolen, vet vi vem som personligen kommer att sitta som domare:

"Väktaren vid porten är Israels Helige, och han håller icke någon tjänare där. Det finnes ingen annan väg än genom porten, ej heller låter han någon bedraga sig, ty Herren Gud är hans namn.

För den som klappar skall han öppna" (2 Nephi 9:41–42).

Skrifterna vittnar om att Herren ska få hjälp av apostlarna när han ska döma Israels hus (se 1 Nephi 12:9; L&F 29:12). Då vi ställs inför domarsätet kommer domen att underlättas av vår egen "klara hågkomst" (se

DEN SLUTLIGA DOMEN, AV JOHN SCOTT

Alma 11:43) och "fullkomliga hågkomst" (se Alma 5:18) av våra gärningar, liksom av vårt hjärtas önskningar (se L&F 137:9).

FÖREDÖME

Ett annat övergripande ansvar som Herren har är att vara ett föredöme. Till människorna i det heliga landet sade han: "Jag har gett er ett exempel, för att ni skall göra som jag har gjort med er" (Joh 13:15; se också 14:6; 1 Pet 2:21). För människorna i det forna Amerika betonade han på nytt sin uppgift som föredöme: "Jag är ljuset. Jag har givit eder ett föredöme" (3 Nephi 18:16; se också 27:27; 2 Nephi 31:9, 16). I sin bergspredikan gav Jesus sina efterföljare denna förmaning: "Var fullkomliga, så som er fader i himlen är fullkomlig" (Matt 5:48).

Fastän Jesus var syndfri och fläckfri i jordelivet bör vi komma ihåg att han visste att han inte skulle bli fysiskt fullkomlig förrän senare (se Luk 13:32). Också han var tvungen att uthärda intill änden. Kan ni och jag förväntas göra mindre?

När den korsfäste och uppståndne Herren visade sig för människorna i det forna Amerika, betonade han åter betydelsen av sitt exempel. Men nu talade han om sig själv som en fullkomlig person: "Fördenskull önskar jag, att I skolen vara fullkomliga, alldeles såsom jag, eller eder himmelske Fader, är fullkomlig" (3 Nephi 12:48).

Besväras ni av era egna ofullkomligheter? Har ni till exempel någon gång förlagt era nycklar? Eller har ni gått från ett rum till ett annat för att göra något, och sedan glömt bort vad ni skulle göra? (Förresten försvinner inte den sortens bekymmer när ni blir äldre.) Jag ber er, bli inte missmodiga över Herrens uttalande om att han hoppas att ni ska bli fullkomliga. Ni bör ha tro nog att veta att han inte kräver någon tillväxt som övergår er förmåga. Naturligtvis bör ni sträva efter att rätta till felaktiga vanor eller tankar. Att övervinna svagheter för med sig stor glädje. Ni kan uppnå en viss grad av fullkomlighet beträffande vissa saker i det här livet. Och ni kan bli fullkomliga i att hålla olika bud. Men Herren bad inte nödvändigtvis om att ni skulle vara utan fel och uppföra er fullkomligt i allt. Han bad om mer än det. Hans förhoppning är

"Så att liksom jag blivit upplyft [på korset] av människor, människorna skulle bliva upplyfta av Fadern för att stå framför mig att dömas av sina gärningar, vare sig de äro goda eller onda."

VÄNSTER: KRISTUS OCH BARNEN I MORMONS BOK. AV DEL PARSON. HÖGER: ANDRA ANACKSTER. AV HARRY ANDERSON

att era största möjligheter ska infrias: att ni ska bli som han är! Det innebär att er fysiska kropp blir fullkomlig, när den förändras till ett odödligt tillstånd som gör att den varken kan försämras eller dö.

Medan ni uppriktigt strävar efter att fortsätta förbättra er här på jorden, så kom ihåg att er uppståndelse, upphöjelse, fullständighet och fullkomnande väntar er i nästa liv. Det dyrbara löftet om fullkomlighet skulle inte ha gått att uppfylla utan Herrens försoning och föredöme.

TUSENÅRSRIKETS MESSIAS

Ett av Herrens yttersta ansvar hör ännu till framtiden. Det blir hans mästerliga ställning som tusenårsrikets Messias. När den dagen kommer har jordens yta förändrats fysiskt: ”Alla dalar skall höjas och alla berg och höjder sänkas, vad ojämnt är skall jämnas, och vad oländigt är skall bli slät mark” (Jes 40:4). Sedan kommer Jesus att återvända till jorden. Hans andra ankomst sker inte i hemlighet. Den kommer att bli vida känd: ”Herrens härlighet skall bli uppenbarad, och allt kött skall tillsammans se den” (Jes 40:5).

För människorna i det forna Amerika betonade han på nytt sin uppgift som föredöme: ”Jag är ljuset. Jag har givit eder ett föredöme.”

Hans andra ankomst sker inte i hemlighet. Den kommer att bli vida känd: ”Herrens härlighet skall bli uppenbarad, och allt kött skall tillsammans se den.” Sedan ska herradömet vila på hans skuldror, ”och hans namn skall vara: Underbar i råd, Väldig Gud, Evig fader, Fridsfurste.”

Sedan ska herradömet vila på hans skuldror, ”och hans namn skall vara: Underbar i råd, Väldig Gud, Evig fader, Fridsfurste” (Jes 9:6). Han ska regera från två världsstäder, en i gamla Jerusalem (se Jer 3:17; Sak 14:4–7; L&F 45:48–66; 133:19–21) och den andra i Nya Jerusalem, grundlagd ”på det amerikanska fastlandet” (Trosartiklarna 1:10; se också Ether 13:3–10; L&F 84:2–4). Från dessa huvudstäder ska han leda kyrkans och rikets angelägenheter. Sedan ”skall han vara konung i evigheters evighet” (se Upp 11:15; se också 2 Mos 15:18; Ps 146:10; Mosiah 3:5; L&F 76:108).

På den dagen ska han bära nya titlar och omges av speciella heliga. Han kommer att bli känd som ”herrarnas herre och konungarnas konung” och de som kommer att segra med honom är de som är ”kallade och utvalda och trogna” sitt förtroende här på jorden (Upp 17:14; se också 19:16).

Han är Jesus Kristus, vår Mästare och mer därtill. Vi har talat om tio av hans många ansvar: Skaparen, Jehova, Förespråkaren hos Fadern, Immanuel, Guds Son, den Smorde, Frälsaren och Återlösaren, Domaren, Föredömet och tusenårsrikets Messias.

Som hans lärjungar har ni och jag också ett stort ansvar. Vart jag än går är det min gudomliga kallelse och heliga förmån att få bära ett brinnande vittnesbörd om Jesus Kristus. Han lever! Jag älskar honom. Jag följer honom ivrigt och jag ger villigt mitt liv i hans tjänst. Som hans särskilda vittne undervisar jag högtidligt om honom. Jag vittnar om honom. Och var och en av er har också ansvaret att lära känna Herren, älska honom, följa honom, tjäna honom och undervisa och vittna om honom. □

Så kan vi STÄMMA VÅRA HJÄRTAN

Molly Zimmerman Larson

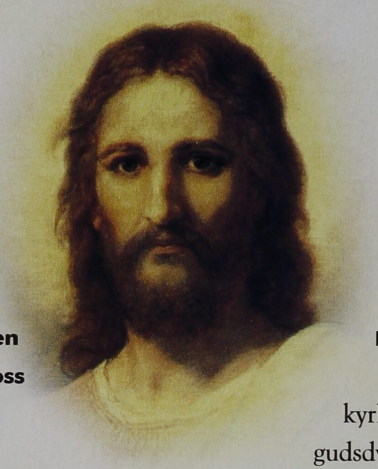

Andlig musik gör oss mottagliga för den Helige Andens inflytande och hjälper oss att dyrka Gud av hela vårt hjärta.

Musiken har kallats världsspråket. Den passerar gränserna för språk och kultur och förmedlar sådana djupa känslor som ord sällan kan förmedla. Under en gudstjänst kan den inbjuda uppenbarelsens och eftertankens anda. Äldste Neal A Maxwell i de tolv apostlarnas kvorum sade en gång att musikens kraft att trösta och råda ständigt gjorde intryck på honom på ett sätt som ofta överträffar det talade ordets förmåga.[1]

En av de mest minnesvärda upplevelserna under min mission var när vi sjöng "Vi har valt att tjäna" (*Psalmer*, nr 172) tillsammans med hundratals andra missionärer på missionärsskolan. Ivern, entusiasmen och glöden hos missionärerna runt omkring mig var smittsam. Varje gång vi sjöng bar Herrens ande vittne för mig om att evangeliet var sant. Jag kan inte till fullo beskriva de känslor jag hade då, men jag kände mig närmare himmelen.

Samma sak hände när jag kom till mitt tilldelade område. Jag såg fram emot våra distrikts-och zonmöten, där vi sjöng psalmer tillsammans. Jag kände mig starkare när vi sjöng och det gav mig den gnista jag behövde för att fortsätta arbeta. Dessa och många andra erfarenheter har hjälpt mig inse och uppskatta den viktiga roll som musiken har under våra gudstjänster.

PRELUDIET

Preludiet bidrar till att ange tonen för kyrkans möten. Det är en uppfordran till gudsdyrkan. Preludiet hjälper oss att dyrka Gud, rensa våra sinnen från världsliga tankar och skapa en atmosfär som inbjuder till tyst meditation.

Kathleen Reel, min före detta orgellärare, som varit organist och sångledare i 30 år, sade: "Syftet med preludiet är att tala till kyrkobesökarnas hjärtan och sinnen, bereda dem på att ta emot påföljande inslag i gudstjänsten, skapa en stämning som inbjuder till gudsdyrkan och föra en enig anda till församlingen."

Tyvärr fungerar preludiet ofta som bakgrundsmusik när församlingsmedlemmarna hälsar på och talar med varandra. Äldste Boyd K Packer i de tolv apostlarnas kvorum betonade behovet av vördnad i våra kapell:

"I våra kapell finns det foajéer inbyggda där de samtal kan föras som är typiska för människor som tycker om varandra. Men när vi träder in i kapellet *måste* vi, var och en av oss *måste*, ge akt på oss själva så att vi inte gör oss skyldiga till att störa någon som verkligen anstränger sig för att förnimma finstämda andliga impulser . . .

De som uppför sig vanvördigt i våra kapell förtjänar en påminnelse, om inte en tillrättavisning. Ledarna bör undervisa om att vördnad öppnar uppenbarelsens kanaler."[2]

Omsorgsfullt valda preludier kan bidra till den andliga atmosfären i kapellet.

DETALJ FRÅN *KRISTUS*, AV HEINRICH HOFMANN; ELEKTRONISKT SAMMANSTÄLLD AV THOMAS S. CHILD; FOTO MICHAEL SCHOENFELD

MUSIK PÅ KYRKANS MÖTEN

Musiken hjälper till att uppfylla det som äldste Richard L Evans (1906–1971) i de tolv apostlarnas kvorum sade är syftet med en bra gudstjänst: "Att styra tankarna . . . bort från mindre viktiga ting och inrikta . . . tankar och uppmärksamhet på vår Fader i himmelen."[3] Musiken kan vara en form av bön, för Herren sade: "De rättfärdigas sång är en bön till mig" (L&F 25:12).

I inledningen till vår psalmbok som första presidentskapet har skrivit, står det:

"Inspirerande musik är en viktig del av våra möten i kyrkan. Sångerna inbjuder Herrens ande, skapar en vördnadsfull känsla, förenar oss som medlemmar och ger oss möjlighet att lova Herren.

Några av de främsta predikningarna finner vi i psalmerna. Sångerna inspirerar oss att omvända oss och göra goda gärningar, bygga upp vittnesbörd och tro och trösta de sörjande och trötta, och de inspirerar oss att hålla ut till änden."[4]

Speciella musikstycken kan också bygga upp och uttrycka vårt lov och vår tacksamhet.

Medlemmar i kyrkan som kallats till musikuppgifter har ett viktigt ansvar under gudstjänsterna. När jag var musikledare i församlingen, funderade jag på om psalmerna jag valt ut för nästa möte stämde överens med temat för mötet. Jag frågade mig vad jag skulle kunna göra för att stärka och inspirera församlingsmedlemmarna genom sången.

Äldste Packer sade: "Jag tror att de som väljer ut, leder, framför och ackompanjerar sången kan påverka vördnaden på våra möten mer än vad en talare gör."[5] Musikledare och medlemmar som framför musikstycken på gudstjänsterna måste försäkra sig om att musikens budskap lämpar sig för att dyrka Frälsaren på rätt sätt: Musiken är inte avsedd för att de som framför den ska få visa upp sig.

DELAKTIGHET I PSALMSÅNGEN

I all strävan känner vi större tillfredsställelse och glädje när vi aktivt engagerar oss. Det är genom engagemang som vi får alla det återställda evangeliets välsignelser, antingen vi verkar i en ledande ställning, undervisar, går ut som besökslärare eller hemlärare eller lovar Gud genom musik.

Äldste Packer uppmanade föräldrar, kyrkans ledare och lärare att "bevara en vördnadsfull anda på mötena och uppmuntra medlemmarna till att delta i församlingssången". Han lovade att om vi gör det, kommer vår andliga kraft att öka och Herren kommer att "utgjuta sin Ande över oss i större mått".[6]

Tyvärr är det många människor som inte sjunger – eller som inte vill sjunga ut – för att de tror att de inte har någon "sångröst". Men syftet med församlingssången är att dyrka och lovprisa Gud, inte att framträda. Vi bör inte vara rädda för att sjunga ut, även om vår röst är mindre fullkomlig.

Alexander Schreiner, en av tabernakelkörens framstående organister, erinrade sig en berättelse om en person som frågade en sångledare hur han kunde stå ut med att höra gamle broder Stanton skråla så falskt på kyrkans möten. "Den vise, ålderstigne ledaren svarade: 'Broder Stanton är en av våra ivrigaste kyrkobesökare, och när han sjunger för fullt är han en fantastisk musiker . . . Fäst dig inte så mycket vid ljuden som han ger ifrån sig. Om du gör det, kanske du går miste om musiken.'"[7]

Oavsett vår musikaliska förmåga känner Herren till vårt hjärtas uppsåt. Genom profeten Joseph Smith sade han: "Min själ har lust i hjärtats sång" (L&F 25:12).

Äldste Dallin H Oaks i de tolv apostlarnas kvorum betonade vikten av att uppriktigt sjunga med i psalmerna: "Vi som känt oss manade att sjunga 'sången om den återlösande kärleken' (Alma 5:26) bör fortsätta sjunga, så att vi kan komma allt närmare honom som har inspirerat till andlig musik och befallt att vi ska tillbe honom."[8]

Andlig musik kan hela, inspirera, undervisa och uppbygga. När vi strävar efter att göra uppbyggande musik till en del av våra liv och "höja jubel till Herren", kommer vi "inför hans ansikte med fröjderop" (se Ps 100:1–2). □

SLUTNOTER

1. "Celebrating the New Hymnbook", *Ensign*, nov 1985, s 105.
2. "Vördnad öppnar uppenbarelsens kanaler", *Nordstjärnan*, jan 1992, s 26.
3. "The Spirit of Worship", *Instructor*, 1966, konferensnumret, s 8.
4. *Psalmer*, s ix.
5. *Nordstjärnan*, jan 1992, s 26.

FOTO CRAIG DIMOND

6. *Nordstjärnan*, jan 1992, s 26.

7. "Music and the Gospel", i *Selections from the Writings of Alexander Schreiner on Music and the Gospel*, sammanställd av Darwin Wolford (1991), s 16.

8. "Gudsdyrkan genom sång", *Nordstjärnan*, jan 1995, s 10.

ATT DISKUTERA

Begrunda följande frågor som kan hjälpa dig tillämpa denna artikel på familjens hemafton, en lektion i kyrkan eller i det egna livet:

- Varför kan musiken nå fram till oss när orden kanske inte kan det?
- Vilken inställning till Frälsaren och hans evangelium visar vi när vi väljer att inte delta i församlingssången?
- Hur kan vi använda oss av psalmerna mer än på söndagens möten?

SOM SIONS UNGDOM, LÖFTETS BARN

Beslutsamt ♩ = 88–104

Unisont

1. Som Si - ons ung - dom, löf - tets barn, i den - na sis - ta tid,
2. De nor - mer som oss fri - a gör i värl - den döm - es ut.
3. På jor - den blir vi fre - sta - de men vi kan väl - ja rätt.

vi går att spri - da Her - rens ord, som ger i hjär - tat frid.
Men då vi ly - der Her - rens lag, vi mo - digt hål - ler ut.
Och när vi tjä - nar Her - ren Gud, blir va - let of - tast lätt.

Vi till - hör ju en ut - vald ätt, vår fram - tid är hos Gud.
När synd och ond - ska fres - tar oss, är san - ning - en vårt värn.
Vi fin - ner gläd - jen när vi sök - er Guds rätt - fär - dig - het.

Vi kom - mer dit en gång, om här vi hål - ler Her - rens bud.
Vi tve - kar ej, men hål - ler fast vid led - stång - en av järn.
Som Si - ons ung - dom går vi fram med hopp och tro - fast - het.

Text: Susan Evans McCloud, född 1945. © 1985 IRI
Musik: Irländsk melodi, arrangemang © 2000 IRI
Denna sång får kopieras för tillfällig, icke kommersiell användning i kyrkan eller hemmet.

Alma 37:35–37
Alma 53:20–21

RAM AV RICHARD HULL

Lilla Stjärnan

FÖR BARNEN I JESU KRISTI KYRKA AV SISTA DAGARS HELIGA • APRIL 2000

VÄNNER EMELLAN

Äldste Quentin L Cook i de sjuttios kvorum

Från ett samtal med Kellene Ricks Adams

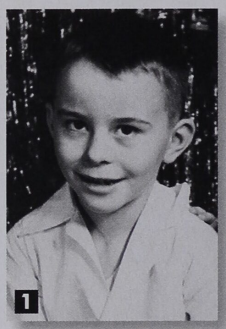

Vad jag kan minnas har jag alltid trott på Jesus Kristus. Jag har alltid vetat att Frälsaren lever och att han älskar mig. Den tron fick jag av mina föräldrar, som lärde mig vad som är rätt och fel, och av att jag gick till Primär och andra möten i kyrkan.

Även om jag minns att jag höll tal i Primär och deltog på andra sätt, hör sångstunderna till mina käraste minnen från Primär. Jag älskar primärsångerna. Jag tycker fortfarande om att sjunga dem. De lär oss om Frälsaren och det goda i evangeliet.

Faktum är att jag tror att en av de viktigaste kallelserna i kyrkan är att vara sångledare i Primär. Det är säkert den kallelse som har haft störst inflytande på vår familj. Min hustru Mary hade denna kallelse, och därför sjöng vi ofta primärsånger när barnen var små. Vi sjöng dem varje gång vi åkte bil och för det mesta också på våra hemaftnar. Mary lärde oss sångerna med sådan entusiasm och iver att till och med de små barnen blev intresserade.

När vi sjungit färdigt talade vi ofta om orden i sången. Några av våra bästa samtal om evangeliet har vi haft efter våra primärsånger. Vilket underbart och roligt sätt att lära sig evangeliets principer!

Som områdespresident reser jag runt i missionerna i mitt område. Jag brukar be Mary leda missionärerna i några primärsånger. Ni skulle se dem när de sjunger! De ler med hela ansiktet och ögonen lyser. Allesammans kan och älskar dessa sånger.

Ett annat tidigt minne från Primär som jag är mycket glad över är en gåva från ett mycket älskat presidentskap i Primär. När jag var tio år gammal fick jag en bok med dikter för att jag hade 100 procents närvaro i Primär. Jag läser fortfarande den boken, och när jag gör det kommer jag ihåg den stora kärlek som jag kände i Primär. Jag vet att mina lärare i Primär verkligen var intresserade av mig och det jag gjorde. Boken är en symbol för deras kärlek och intresse.

Tack vare den varma känsla jag hade för Jesus Kristus och evangeliet, gjorde jag sådant som hjälpte mig att få ett starkare vittnesbörd om Joseph Smith, Mormons bok och kyrkan. Jag läste skrifterna, bad och gick till kyrkans möten.

När jag var 15 år gammal försökte min storebror Joe bestämma sig för om han skulle åka på mission eller inte. Joe var ett fantastiskt gott exempel för mig. Han hade planerat att utbilda sig till läkare, men när tillfället kom att gå på mission, övervägde han beslutet mycket noga.

En kväll talade vi långt in på natten om evangeliet och vittnesbörd och mission. Vi resonerade som så att om kyrkan bara var en bra organisation, då kunde han hjälpa fler människor genom att studera medicin och bli läkare. Men om Joseph Smith verkligen var en profet och Mormons bok verkligen var sann, då skulle det vara mycket viktigare att åka på mission.

Den kvällen var en av de viktigaste stunderna i mitt liv. När Joe och jag hade slutat tala gick jag till ett annat rum och bad till Gud om att få veta sanningen om Mormons bok och Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga. Jag fick en mycket stark känsla av att det som Joe och jag hade talat om var sant.

Joe valde att åka på mission. Några år senare följde jag efter i hans fotspår och verkade i Brittiska missionen. Min erfarenheter under missionen stärkte verkligen det vittnesbörd som jag hade börjat få i Primär.

Vilken otrolig välsignelse det är att ha fått växa upp med kunskap om evangeliet och veta vad som är gott och ärligt och sant! Människor som inte förstår vad som är rätt och fel går ofta vilse i livet. De måste bestämma sig om och om igen för hur de ska leva.

Frälsarens lärdomar är vägen till lycka. Vilken stor förmån det är att ha denna välsignelse i våra liv! □

1. Sex eller sju år gammal.
2. Tre år gammal, med föräldrarna och brodern Joe, åtta år gammal.
3. När han studerade vid universitetet.
4. Äldste Cook; dottern Kathryn, tolv år; sönerna Joseph, fem år, och Larry, åtta år.

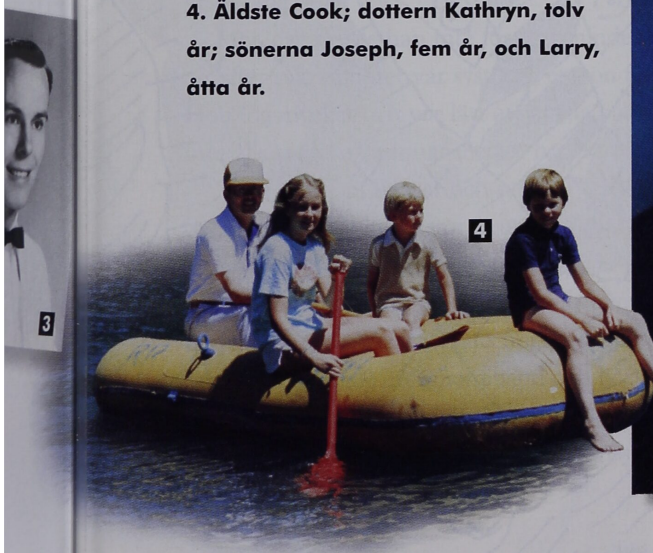

Äldste och syster Cook med sin familj.

FIKTION

Oskar, kom ihåg att

B J Whipple
ILLUSTRATION ELISE BLACK

Oskar, det är dags att gå upp", sade mamma och ruskade honom försiktigt.

Oskar rörde sakta på sig. Sedan kom han ihåg.

"Det är söndag idag!" ropade han och hoppade upp ur sängen. Han sprang för att sätta på sig söndagskläderna och skyndade sig ner till frukosten.

Vad ska han göra för något speciellt idag? undrade mamma.

Oskar hade faktiskt något speciellt att göra. Han hade väntat hela veckan på att det skulle bli söndag.

Förra veckan hade syster Palmblad sagt till klassen i Primär: "När jag var omkring tio år gammal upptäckte jag något som hjälpte mig att bli mer vördnadsfull. Om ni vill höra min hemlighet, lyssna då efter orden *alltid minnas* på sakramentsmötet nästa vecka, och försök sedan att alltid minnas vad som kommer efter de orden."

Oskar hade bestämt sig för att lyssna. Han ville veta vad som var syster Palmblads hemlighet.

I kyrkan hörde han biskopen säga: "Ni minns väl att ni ska komma till församlingsfesten." Oskar visste att

att alltid minnas

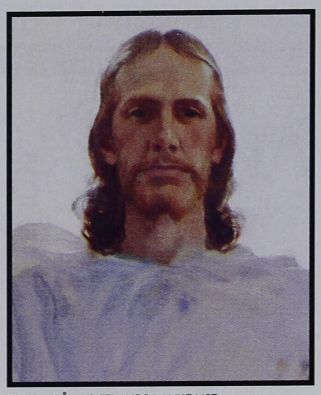

DETALJ FRÅN *KRISTI ANDRA ANKOMST*, AV HARRY ANDERSON

det inte var det som syster Palmblad menade med att "alltid minnas".

Han lyssnade när församlingen började sjunga sakramentspsalmen. Han undrade om syster Palmblads speciella ord kunde finnas i psalmen. Han pekade på varje ord i psalmboken och märkte att han sjöng med. Men han hittade inte de speciella orden.

Oskar böjde huvudet och lyssnade noga när en av prästerna höll sakramentsbönen. Mot slutet av bönen hörde han "alltid minnas". Han visste att det var syster Palmblads hemlighet! Han visste vem han skulle minnas. *Men kan jag "alltid minnas" Jesus?* undrade han.

Oskar knäppte händerna och satt vördnadsfullt. När en diakon snavade medan han delade ut sakramentet, ville Oskar knuffa på sin lillasyster och säga: "Sara, såg du?"

Men det gjorde han inte för han mindes.

Efter sakramentet var syster Svensson första talare. Hon log mycket och var lätt att lyssna på. Han hade inte alls svårt att minnas medan hon talade.

"God morgon, bröder och systrar!" sade broder Svensson. Han var en stor man med glad röst. Men orden som broder Svensson använde var nästan lika stora som han. Oskar förstod inte allt han sade och tappade snart intresset. Hans fingrar började leta i fickorna. Han hittade ett gummiband och började leka med det. Plötsligt kom han ihåg. Gummibandet åkte tillbaka i fickan och han såg upp på broder Svensson och lyssnade efter ord som han förstod.

En flicka framför Oskar tuggade tuggummi och blåste en liten bubbla. Den smällde lite. Oskar tittade på henne när hon började blåsa en bubbla till. Den blev större och större och större.

Sedan mindes Oskar. När den stora bubblan small, såg han inte flickans ansikte som var täckt av rosa tuggummi. Därför skrattade han inte som en del av dem som satt bredvid honom gjorde.

En liten stund efter det att bubblorna hade smällt, kröp Johanssons baby under bänken och drog lekfullt i Oskars ben.

Oskar ville leka med henne, men han hejdade sig i sista stund. Han mindes.

"Ursäkta, Oskar", viskade syster Johansson medan hon kämpade för att få den lilla slingrande flickan tillbaka på bänken.

Oskar varken hörde eller såg dem lämna kyrksalen. Med stora blå ögon såg han hur broder Svenssons ögon fylldes av tårar. Hans öron hörde talarens röst nästan bli till en viskning när han talade om sin kärlek till Frälsaren. Oskar kände något varmt inom sig.

Efter mötet sade mamma: "Oskar, du var så vördnadsfull idag. Hur bar du dig åt?"

Oskar log. "Varje gång jag tänkte på något annat, mindes jag alltid en viss person."

"Vem mindes du alltid?" frågade mamma.

"Jag mindes alltid Jesus", sade Oskar, "och det kändes bra!" □

NYA TESTAMENTETS BERÄTTELSER

FÖRE NYA TESTAMENTET

ILLUSTRATION PAUL MANN

Vi bodde i himlen hos vår himmelske Fader innan vi kom till jorden. Vi var hans andebarn och hade andekroppar. Vi älskade honom och han älskade oss.

Profeten Joseph Smiths lärdomar, s 306

Vår himmelske Fader hade en plan, frälsningsplanen, som människorna skulle följa för att bli lika honom. Enligt planen skulle vi komma till jorden och få en kropp av kött och blod. Vi skulle prövas för att se om vi ville lyda Guds bud.

Abraham 3:24–25

Om vi löd buden, skulle vi få komma tillbaka till vår himmelske Fader. Men vi skulle behöva hjälp. Vi måste få våra synder borttagna, och vi behövde uppståndna kroppar. Eftersom vi varken kunde ta bort våra egna synder eller få våra egna kroppar att uppstå, behövde vi en Frälsare som gjorde det för oss.

2 Nephi 2:5–9

Vår himmelske Fader valde Jesus Kristus till att bli vår Frälsare. Jesus älskade sin himmelske Fader. Jesus älskade oss också, och han ville komma till jorden för att visa oss hur man blir rättfärdig och för att frälsa oss. Han skulle lida för att ta bort människornas synder. Han skulle dö och uppstå. Sedan skulle vi också uppstå.

2 Nephi 2:8–10; Moses 4:1–2

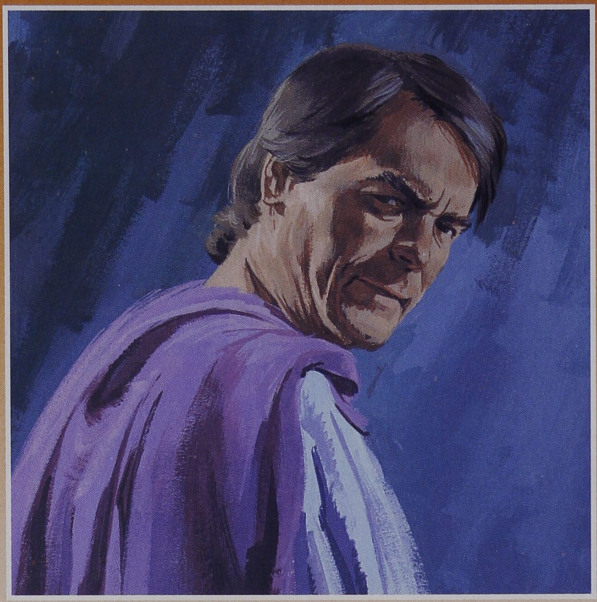

Satan ville också bli vald. Men Satan älskade inte sin himmelske Fader. Han älskade inte oss. Han ville ändra på vår himmelske Faders plan så att han kunde få Faderns makt.

Moses 4:1–4

En del av andarna följde Satan. De löd inte Gud, vilket gjorde honom mycket ledsen. Han visade bort Satan och hans efterföljare från himmelen. Satan är djävulen. Han och de andar som följde honom frestar oss att synda.

Moses 4:3–6

Vår himmelske Fader befallde Jesus att göra en jord till oss. Jesus skapade jorden och satte växter och djur på den. Han skapade också solen, månen och stjärnorna. Till sist kunde vi komma till jorden och få kroppar av kött och blod!

Hebreerbrevet 1:2; Mosiah 3:8; Abraham 4

Många människor kom för att bo på jorden. En del av dem lydde Guds bud och en del gjorde inte det. Profeterna lärde människorna om vår himmelske Faders frälsningsplan och om Jesus Kristus, som skulle komma till jorden och frälsa dem.

2 Nephi 2:19–21; MB Jakob 7:10–11; Moses 5:13–15

Profeterna sade att Jesus, Guds Son, skulle födas i Betlehem. Hans mamma skulle vara en god och vacker kvinna. Hon skulle heta Maria.

Jesaja 7:14; Mika 5:2; 1 Nephi 11:18–21; Alma 7:10

Många människor skulle inte förstå att Jesus var Frälsaren, sade profeterna. Han skulle se ut som andra människor, förklarade de, och han skulle inte vara rik. Många människor skulle hata honom.

Jesaja 53:2–3

Profeterna talade också om Johannes döparen, som skulle komma före Jesus och berätta för folket om honom. Johannes skulle döpa Jesus.

Jesaja 40:3; Matteus 3:3; 1 Nephi 10:7–10; 11:27

Jesus skulle vara mycket god. Han skulle utföra många underverk och han skulle lida för alla människors synder om de omvände sig.

Mosiah 3:5–8; L&F 19:16–19

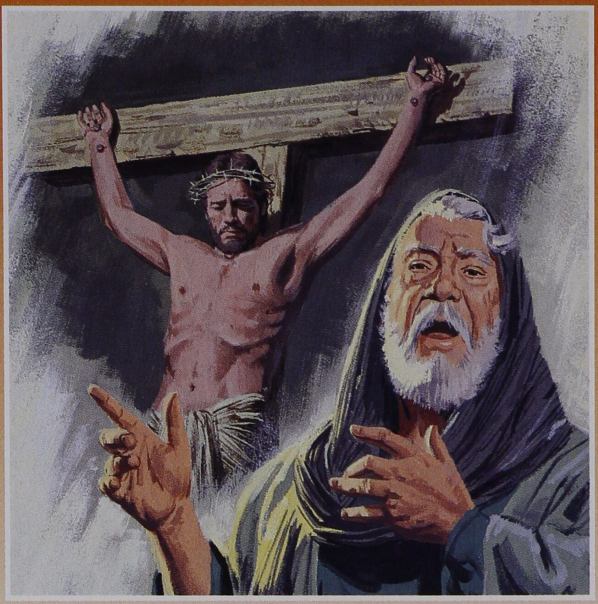

Jesus Kristus, vår Frälsare, skulle korsfästas. Det betyder att han skulle dö på ett kors.

Johannes 3:14; Mosiah 15:7–9

Efter tre dagar skulle han uppstå – hans ande skulle komma tillbaka in i hans kropp. Tack vare att Jesus dog och uppstod skulle vi också uppstå.

Jesaja 25:8; Johannes 2:19–22; 2 Nephi 2:8; Alma 33:22

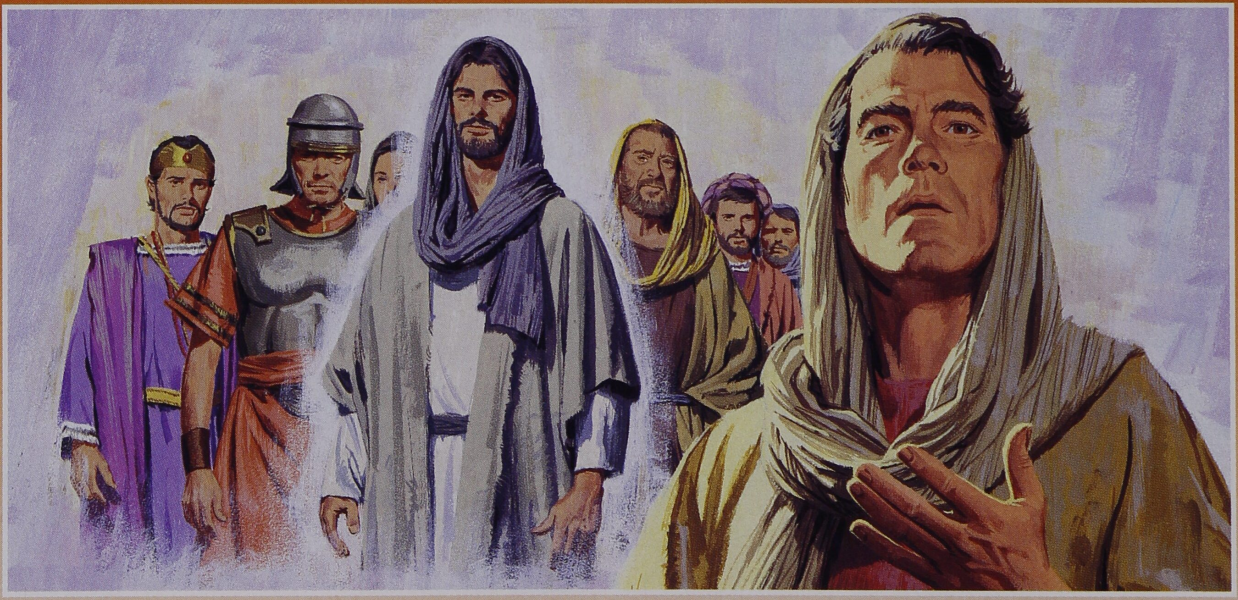

Nya testamentet är berättelsen om Jesus Kristus och hans apostlar. De bodde i det heliga landet. Människorna som bodde där var avkomlingar till Juda och andra Israels stammar och kallades judar. Romarna hade erövrat det heliga landet. Därför regerade den romerske kejsaren och hans tillsatta ledare över judarna.

ILLUSTRATION TADD R PETERSON

SÅNG

Sakramentet

Eftertänksamt ♩ = 84–92

C G7 Am B7 Em F

1. När jag bröd och vat - ten tar så minns jag
2. Je - sus, du som dog för mig, i kär - lek

C D7 G7 C

det som Je - sus sa: ”Gör det till
vill jag tjä - na dig. Je - sus, jag

C7 F C D7

min - ne av mig. Gör det *(Piano)*
min - nas vill. Jag vill,

C A7 Dm G7 1. C 2. C

till min - ne av mig.”
vill min - nas dig.

Text och musik: Vanja Y Watkins, född 1938. © 1975 IRI

3 Nephi 18:7, 11
Matteus 26:26–28

Denna sång får kopieras för tillfällig, icke kommersiell användning i kyrkan eller hemmet.

ILLUSTRATION TADD R PETERSON

Alltid minnas Jesus Kristus

Ann Jamison

"De äro villiga att påtaga sig din Sons namn och alltid minnas honom" (L&F 20:77).

Alla har minst ett namn. Kan du tänka dig att ha 200 namn? I skrifterna finner vi mer än 200 namn på Jesus Kristus. Hans många namn kan hjälpa oss att förstå vad han har gjort för oss, och de kan hjälpa oss att *alltid minnas honom*.

Jesus Kristus är **Skaparen.** Under ledning av vår himmelske Fader skapade Jesus vår vackra jord och allt som finns på den. Vi kan tänka på honom när vi ser en solnedgång och vackra blommor. Vi kan tänka på honom när vi hör fåglarna sjunga. Vi kan *minnas* att Jesus Kristus skapade allt detta för att vi skulle kunna glädjas åt det. (Se Mosiah 3:8.)

Ett annat namn på Jesus Kristus är den **gode herden.** En herde vakar över sina får. Fåren känner sin herdes röst och följer honom. En god herde skulle ge sitt liv för att skydda sina får. Jesus är den gode herden för han vakar över oss och visar oss vilken väg vi ska gå. Vi hör hans röst när vi läser i skrifterna och när vi följer de ledare som han valt. Jesus har gett sitt liv för oss och leder oss tryggt tillbaka till vår himmelske Fader. Vi liknar hans får när vi lyssnar till hans röst, följer honom och *minns honom*. (Se Joh 10:11, 27.)

Jesus sade att han **är världens ljus** och att "den som följer mig skall inte vandra i mörkret utan ha livets ljus" (Joh 8:12). Vi kan *minnas* Jesu Kristi lysande exempel. Han sade: "Hållen . . . upp edert ljus, att det må lysa för världen! Se, jag är det ljus, som I skolen hålla upp – det, som I haven sett mig göra" (3 Nephi 18:24). När vi följer Jesu exempel och väljer det rätta, *minns* vi *honom*.

Jesus är **Frälsaren.** Jesus älskar oss så mycket att han led och dog för vår skull. På tredje dagen efter det att hans kropp lagts i graven, uppstod han. Han sade: "Jag har lagt ned mitt liv och tagit det upp igen. Därför, omvänden eder och kommen till mig, I jordens ändar, och bliven frälsta!" (3 Nephi 9:22.) Vi kommer till honom när vi *minns honom* och håller hans bud. Jesus är vår Frälsare, för han gjorde det möjligt för oss att bli förlåtna för våra synder och uppstå och återvända för att bo hos vår himmelske Fader (se L&F 43:34).

Förslag till samlingsstunden

1. Ge varje klass eller varje barn en av följande skriftställehänvisningar. Låt barnen berätta om ett namn på Jesus Kristus som de funnit i varje skriftställe. Tänkbara hänvisningar: Joh 6:47–48 (livets bröd); Luk 2:26 (Messias); Mosiah 3:8 (Skapare); Ps 144:2 (räddare); Joh 10:11, 27 (den gode herden); Jesaja 1:4 (Israels helige); Apg 10:42 (domare); Luk 19:38 (konung); Joh 1:29 (lamm); Joh 8:12 (ljus); Daniel 9:25 (furste); Job 19:25 (förlossare); Helaman 5:12 (klippa); L&F 43:34 (Frälsare); Joseph Smith 2:17 (älskad Son); Joh 15:5 (vinstock); Joh 1:1 (Ordet). Tala om vad vi kan lära av varje namn. Läs L&F 63:60–62 och hitta en viktig varning.

2. Be några föräldrar att berätta om hur de valde sitt barns namn. Är det ett familjenamn? Betyder det något speciellt? Berätta för barnen att Jesus Kristus har många namn, och att dessa namn hjälper oss att minnas honom och förstå vad han har gjort för oss. Visa bilder från Evangeliet i bild eller Liahona *för att visa vad hans namn betyder. Tala om varje bild. Återge berättelsen "Oskar, kom ihåg att alltid minnas"* (Lilla stjärnan, *april 2000, s 4–5) och sjung "Sakramentet"* (Lilla stjärnan, *april 2000, s 11).* □

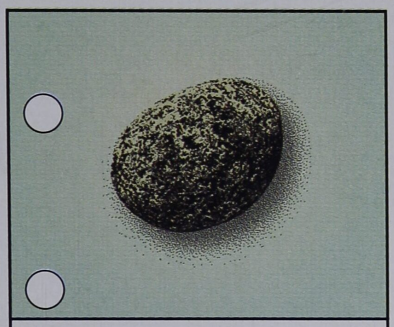

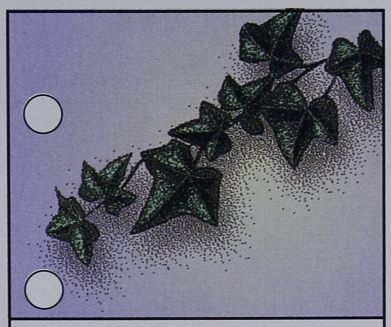

Jesu Kristi heliga namn

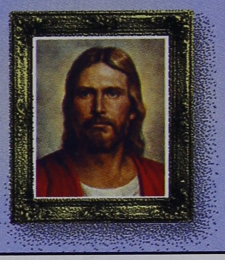

Alltid minnas honom

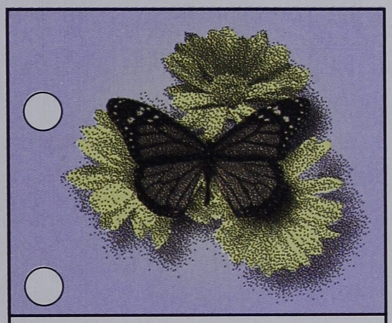

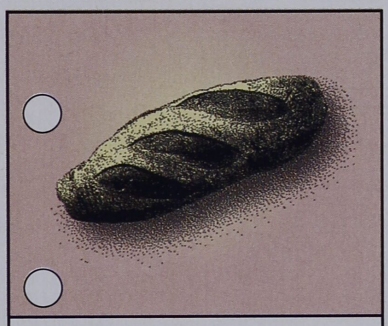

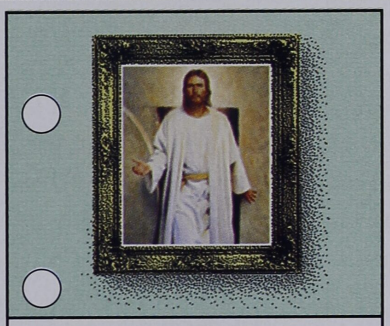

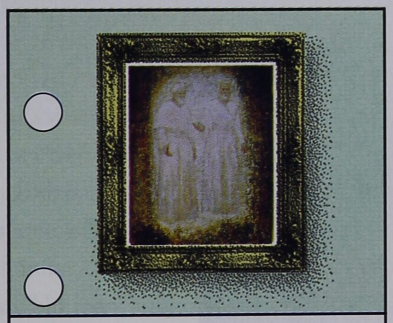

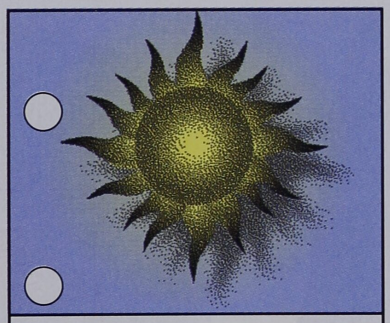

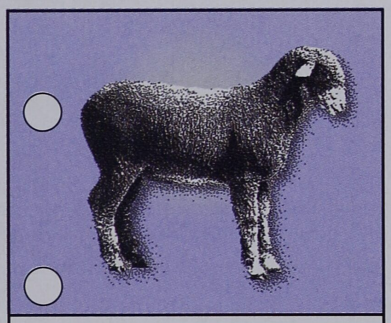

Skapare
(Mosiah 3:8)

Den gode herden
(Joh 10:11, 27)

Livets bröd
(Joh 6:47–48)

Världens ljus
(Joh 8:12)

Vinstocken
(Joh 15:5)

Frälsare
(L&F 43:34)

Klippa
(Helaman 5:12)

Älskad Son
(Joseph Smiths skrifter 2:17)

Instruktioner

Klipp ut de heliga namnen på Jesus Kristus här ovan. Klistra upp resten av sidan på ett tjockt papper. Klipp ut varje bild längs de streckade linjerna. Klistra rätt namn under varje bild. Slå hål på angivna ställen. Använd snöre för att samla bilderna till en bok som hjälper dig minnas Jesus Kristus. Tala med din familj om skriftställehänvisningarna till varje namn. Allteftersom du lär dig mer om Jesu Kristi namn, kan du göra fler sidor till din bok.

MICHELLE MUKUND FRÅN LAUTOKA PÅ FIJI

Melvin Leavitt
FOTO FÖRFATTAREN

"God morgon, bröder och systrar", hälsar Michelle Mukund, tio år, när hon ställer sig upp för att bära sitt vittnesbörd på fastesöndagen.

"God morgon, Michelle", svarar församlingsmedlemmarna.

Sedan bär Michelle vittne om Jesus Kristus, evangeliet och sin kärlek till sin familj och de heliga. Alla vet att det inte är bara ord som Michelle säger. Hon har bevisat med sina gärningar att hon älskar Herren av hela sitt hjärta och sin nästa som sig själv.

Speciellt älskar hon de små barnen. Man ser henne ofta med en baby i famnen. Det kan vara vilken baby som helst i församlingen, för hon älskar dem alla. Barnen i hennes egen ålder kommer ofta till henne för att få råd – men också för att få tröst, för hon lyssnar verkligen och bryr sig om dem.

Michelle och hennes familj har en nära relation till varandra. Hon tycker om att leka med sin bror George, som är två år gammal. Han älskar att hålla bön och kan redan bära sitt vittnesbörd. Hon har också roligt tillsammans med sin syster Maxine, 15 år gammal, som är snäll och hjälpsam och en begåvad konstnär. Hon ser upp till sina vuxna kusiner, Rejieli Rigamoto och Myra Tiraknoa, som bor hos familjen. Rejieli har kommit hem från sin mission och är nu en skicklig bagare. Myra är mycket duktig på att laga mat.

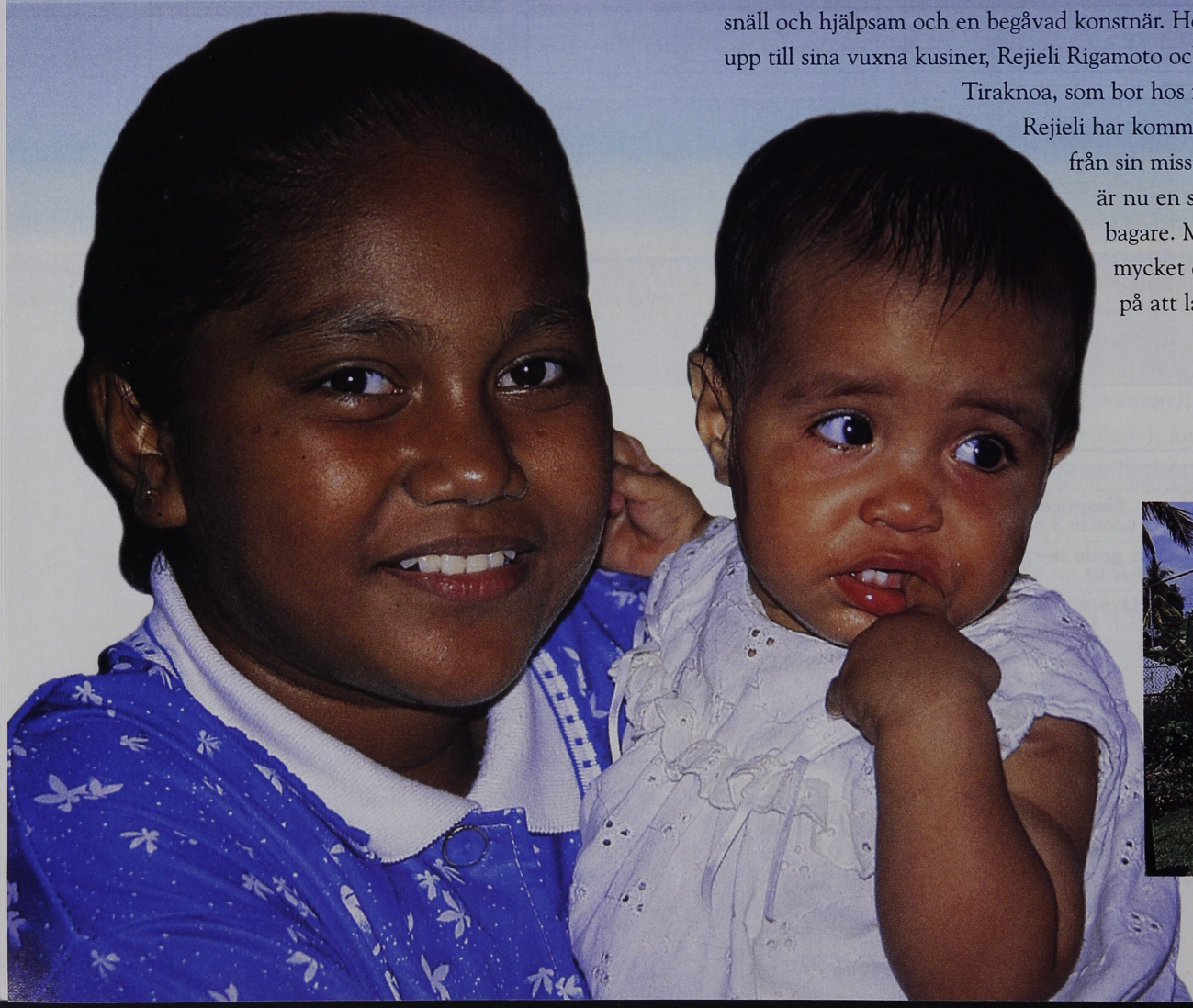

Michelle (längst till vänster) älskar små barn. Hon älskar också sitt hem på ön (ovan i bakgrunden) och att vara tillsammans med familjen. På den infällda bilden syns hon på en familjefest, och till vänster gör hon poäng i en familjetävling.

Michelle tycker särskilt mycket om sina föräldrar. "Jag är väldigt glad att jag har sådana föräldrar som mamma och pappa", säger hon. "De säger att de älskar mig." Hennes far, Bal, är en vänlig man som tycker om att skämta. Om barnen grälar säger han ibland: "Är man arg blir man hungrig", och ger dem sedan något att äta. Det dröjer inte länge förrän alla skrattar.

Hennes mor, Susau, är en glad person som skrattar mycket. Hon lagar också god mat och under hennes ledning blir även Michelle riktigt duktig i matlagning. Hennes specialitet är *roti*, en indisk rätt. (På Fijiöarna, ett land i Stilla havet som består av många öar, bor många indier.)

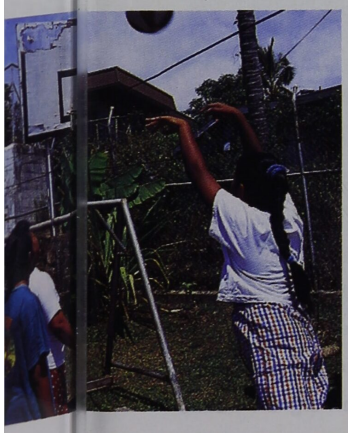

Syster Mukund säger: "Michelle försöker verkligen leva ett kristuslikt liv. När jag känner mig ledsen eller ensam, lägger hon alltid märke till det. Hon kommer fram till mig och säger: 'Mamma, vad är det? Kan jag hjälpa dig på något sätt?' Hon är alltid villig att hjälpa alla i familjen. Hon är så pålitlig att jag kan låta henne åka ensam och hälsa på vänner på andra öar. Jag tackar min himmelske Fader för att han gav mig denna vackra flicka till dotter."

"Michelle är självständig", säger hennes far. "Hon kan tvätta sina egna kläder, laga sin egen mat, sköta hushållet, sy – vad som än behövs. Hon är mycket kreativ. Hon gör egna brevkort och ger bort dem gratis. Hon är mycket snäll och tycker om att dela med sig. Om hon ser någon som saknar något, så försöker hon skaffa fram det. Och om hon inte kan det så frågar hon oss om vi kan hjälpa till."

Mest av allt älskar Michelle Jesus Kristus. "Jag älskar honom så mycket, och jag vet att han älskar mig också.

Jag är glad att han är min Frälsare. Jag vet att han dog för våra synder. Han ville inte att vi skulle lida, och därför led han istället. När jag läser om hur han välsignade de små barnen i Mormons bok, önskar jag att jag var ett av dem. Nu vill jag hjälpa honom att ta hand om barnen."

Tack vare sin stora önskan att hjälpa barnen planerar Michelle att bli lärare och så småningom rektor. När lärarna på hennes skola har lärarmöten under skoltid, blir hon ofta ombedd att se till de yngre eleverna. Hennes lärare vet att de kan lita på henne.

Michelle får mycket bra betyg i skolan. Hon tycker också om att spela basketboll, nätboll och volleyboll. Hon är den enda medlemmen i kyrkan på sin skola, men hon har många goda vänner där. Hennes bästa vän är Neha, en hinduisk flicka.

När Michelle är hemma tycker hon bäst om att läsa. Om hon inte arbetar är det mycket troligt att man ser henne med en bok i handen. Hon slukar sagoböcker och kyrkans tidningar.

Två saker som håller samman familjen är att ha hemafton och studera skrifterna tillsammans. Familjemedlemmarna turas om att hålla hemaftonslektionerna. Michelle tycker om att hålla lektioner. Efter hemaftonen har familjen ett familjeråd där alla kan framföra klagomål, komma med förslag eller säga vad som bekymrar dem. Vilken av skrifterna som familjen läser tillsammans växlar. Just nu studerar de Ether i Mormons bok. En profet i skrifterna som Michelle tycker speciellt mycket om är Nephi, men hennes favorit är president Hinckley.

Michelle fastar gärna varje fastesöndag och betalar tionde varje vecka utan att behöva bli påmind. Hon ser särskilt fram mot vittnesbördsmötet och brukar var den första som bär sitt vittnesbörd efter det att biskopen eller en rådgivare inbjudit församlingen att bära vittnesbörd.

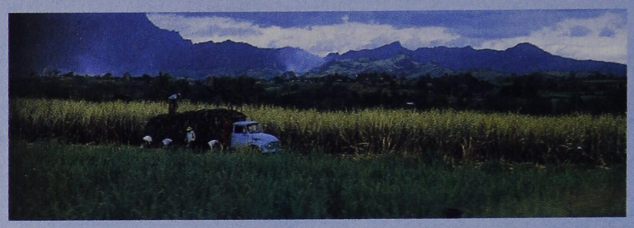

Det finns ett speciellt band mellan henne och missionärerna som arbetar i hennes område. Familjen Mukunds hem är som en tillflyktsort för missionärerna. Där får de mat, där blir de älskade och där får de hjälp med sitt arbete. Familjen har ett album med fotografier på äldster och systrar, och de får kort och brev från hemvända missionärer över hela världen.

Det är inte att undra på att Michelle själv vill gå på mission en dag. Hon övar genom att berätta för sina vänner om evangeliet och bjuda in dem till kyrkan. Tyvärr kommer de sällan. Det skadar inte vänskapen, men det sårar ibland Michelle. En vän som verkligen lyssnade med stort intresse dog sorgligt nog i en tragisk brand. "Jag grät", säger Michelle. "Jag saknar henne mycket. Vi gick till begravningen i hennes kyrka. Det var en dyster, regnig dag, men jag bad och jag kände att jag inte behövde vara ledsen längre, för jag skulle få träffa henne igen. Vi gick hem till hennes mamma, som grät mycket. Jag sade: 'Du kommer att få träffa henne i nästa liv.' Det verkade hjälpa."

Michelles far kommer från Indien. Hennes mor kommer från Fiji. Michelle tycker om båda dessa kulturer, liksom hon tycker om de andra kulturerna som finns representerade på Fijiöarna. Hon talar två indiska dialekter förutom att hon talar fiji och engelska. Ibland blir hon ledsen när hon hör talas om människor i andra länder som lider, men bönen hjälper henne att må bättre. Det finns tillräckligt med utrymme i hennes hjärta för att älska alla människor överallt. Det spelar ingen roll vem du är eller var du bor, hon älskar dig också. □

Michelle lever ett liv fyllt av kärlek och glädje. Till vänster tränar hon sig att dansa som man gör på ön.

ATT MÄTTA SIG MED KRISTI ORD

President James E Faust, andre rådgivare i första presidentskapet, sade: "För en tid sedan fick en erfaren skara framstående missionärer i Sydamerika frågan: 'Vilket är det största behovet i världen?' En av dem svarade vist: 'Är inte det största behovet i världen hos varje människa att ha en personlig, fortlöpande, daglig, oavbruten förbindelse med Gud?'" President Faust säger att "ett sådant förhållande kan frigöra det gudomliga inom oss, och ingenting kan ha större inverkan på våra liv än att vi lär känna och förstår vårt gudomliga förhållande till Gud och hans älskade Son" ("Att de känner dig, den ende sanne Guden, och Jesus Kristus", *Liahona*, feb 1999, s 3).

VÅRT FÖRHÅLLANDE TILL GUDOMEN

För att förstå och stärka vårt förhållande till vår himmelske Fader och hans Son, Jesus Kristus, behöver vi följa Nephis råd: "Mätten eder med Kristi ord, ty se, Kristi ord skola tillkännagiva för eder allt vad I skolen göra" (2 Nephi 32:3). Kristi ord återfinns i skrifterna, i levande profeters inspirerade budskap och i den Helige Andens viskningar. "*Alla* medlemmar [i kyrkan] måste utveckla en hunger efter evangeliets näring", råder oss äldste M Russell Ballard i de tolv apostlarnas kvorum. "Vi måste 'hungra och törsta efter rättfärdigheten' [Matt 5:6], innan vi kan bli mättade" (Festmåltid vid Herrens bord", *Nordstjärnan*, juli 1996, s 81).

STUDERA SKRIFTERNA TILLSAMMANS I FAMILJEN

"Precis som de godaste måltiderna är hemlagade", säger äldste Ballard, "så sker den mest givande undervisningen om evangeliet i hemmet" (*Nordstjärnan*, juli 1996, s 82).

En syster i Sandy, Utah, berättar om en gång när hennes son, hans hustru och deras tvååriga dotter bodde hemma hos henne. "Varje kväll, innan deras lilla flicka skulle gå och lägga sig", berättar hon, "försvann alla tre in i deras sovrum. En kväll när de gått in till sig kom det ett telefonsamtal till dem. Jag gick till deras rum och öppnade försiktigt dörren. Där satt de alla tre på sängen med var sin Mormons bok. Mamma och pappa turades om att läsa och sedan tala med sin tvååring om vad de just hade läst. Den varma, underbara anda som fyllde rummet är svår att beskriva i ord. Genom sitt exempel lärde föräldrarna sin lilla dotter att mätta sig med Kristi ord. Jag stängde tyst dörren och tackade min himmelske Fader för att han låtit mig få se en liten glimt av himlen på jorden."

VI BEHÖVER MÄTTA OSS DAGLIGEN

Vårt förhållande till gudomen är något som vi ständigt behöver arbeta på. President Spencer W Kimball (1895–1985) sade en gång: "Jag märker att när jag blir nonchalant i mitt förhållande till gudomen, och när det verkar som om inget gudomligt öra hör och ingen gudomlig röst talar, då är jag långt, långt borta. Om jag då fördjupar mig i skrifterna krymper avståndet och andligheten kommer tillbaka" (*The Teachings of Spencer W Kimball*, red av Edward L Kimball [1982], s 135).

Om vi vill lära känna Fadern och hans Son, måste vi dagligen mätta oss med Kristi ord. När vi gör det kan vi, liksom de som gått före oss, vittna om att vi "har hört hans röst och känner hans ord" (se L&F 18:36). □

20984 180 EUROPE NORTH AREA (SWEDISH)
ILLUSTRATION ROBERT A MCKAY

FOTO MATTHEW REIER, BILDEN ARRANGERAD

Vad kan jag göra för att bli mer intresserad av Söndagsskolans lektioner?

Jag har svårt för att koncentrera mig i söndagsskolklassen. Lektionerna verkar alltid handla om sådant som vi talat om gång på gång. Vad kan jag göra för att bli mer engagerad och intresserad av lektionerna?

Svaren är avsedda att ge hjälp och perspektiv, men är inte en officiell framställning av kyrkans lära.

LIAHONAS SVAR

Söndagsskolan är ett bra tillfälle att fördjupa sig i olika ämnen i evangeliet. I klassen får du möjlighet att ställa frågor och diskutera ämnen eller principer som du inte riktigt förstår. Kanske bästa sättet att lära sig tycka om söndagsskollektionerna är att engagera sig. Sitt inte bara och vänta på att bli underhållen. Du behöver vara uppmärksam och förbereda dig för lektionerna. Du kommer att bli glatt överraskad av hur intressanta de kan vara.

Tro för det första inte att bara för att ett ämne diskuterats några gånger, så vet du allt om det. Ju mer du lär dig om evangeliet, desto mer kommer du att upptäcka. Nephi lär oss att Herren ger oss kunskap steg för steg: "Ty se, så säger Herren Gud: Jag vill giva människobarnen rad på rad, bud på bud, litet här och litet där, och välsignade äro de som hörsamma mina bud och lyssna till mitt råd, ty de skola vinna visdom. Den som mottager vill jag giva mera, men från dem som säga: Vi hava nog, skall även det, som de hava, borttagas" (2 Nephi 28:30; se också Jes 28:9–13).

Lade du märke till varningen i slutet av skriftstället? Den säger att om vi tror att vi har lärt oss tillräckligt, kommer vi också att förlora den kunskap vi har. Herren vill att vi ska förstå hans rikes lärdomar, och om vi flitigt söker och lär, kommer vi att välsignas med ökad visdom och kunskap.

Du kan hitta sanningar som förändrar livet med hjälp av den Helige Anden. Börja med att be uppriktigt i början av lektionen och håll sedan under lektionens gång en bön inom dig för både din lärare och dig själv. Ni fyller båda en funktion om du ska höra sanningen och komma till insikt. Om du ber och är flitig kan du få svar på dina böner genom det som din söndagsskollärare eller någon av de andra eleverna säger. Se till att du alltid är närvarande. Du vet aldrig vilken dag lektionen hålls på ett sådant sätt eller handlar om ett sådant ämne som gör att ditt sinne öppnas och blir upplyst.

När du engagerar dig mer genom att ta med dig skrifterna, ställa frågor och vara uppmärksam på vad som lärs ut, kommer du att tycka att lektionerna blir mer intressanta. Du kommer att få en rikedom i form av kunskap, "litet här och litet där".

LÄSARNAS SVAR

Jag har upplevt många gånger att den Helige Anden har bekräftat sanningen i läran om Kristus för mig efter det att jag undervisats om samma ämne flera gånger. När vi öppnar våra sinnen och hjärtan och ödmjukt tar emot Herrens budskap,

blir vi uppbyggda och våra vittnesbörd stärks. Vi ser att det finns något nytt som vi behöver lära oss. Kom ihåg att Herren frågade Petrus tre gånger: "Älskar du mig?" (Se Joh 21:15–17.)

Ana Escobar M
Buena Vista församling,
Cuzcatláns stav, San Salvador, El Salvador

För att bli mer engagerad och intresserad av lektionen, förbereder jag mig för lektionen som om jag var läraren. Jag bidrar till lektionen genom att ställa och besvara frågor. Jag granskar också mitt liv för att se om det är i samklang med det som lärs ut på lektionen. Om det inte är det, funderar jag över hur jag ska kunna tillämpa lärdomarna för att förbättra mitt liv.

Okoro Uche Kevin,
Ogbor-Hill Tops församling
Aba stav, Nigeria

En del ämnen upprepas gång på gång eftersom de är så viktiga för oss. För att bli mer engagerad i lektionen kan du lära dig mer om lektionsämnet, så att du kan ställa frågor och intressera dig för ämnet. Du kan också lära känna dina klasskamrater bättre, så att du känner dig mer avspänd och öppen.

Kom ihåg att din himmelske Fader älskar dig mycket och vill – genom sina lärdomar – visa dig att du är hans barn. Det är en evig grundsats som upprepas gång på gång.

Söndagsskolklass för åldersgruppen 14–18 år
Rotterdams andra församling,
Rotterdams stav, Nederländerna

En sak som gör mig intresserad av Söndagsskolan är tanken på att jag kan hjälpa andra genom det jag lär mig på lektionen. Jag vet att när som helst kan någon vilja veta mer om kyrkan. Om jag vet hur man besvarar frågor, kanske jag kan hjälpa någon att bli medlem i kyrkan.

Josana da Conceição Ribas,
Xaxims församling,
São José dos Pinhais stav, Brasilien

För att bli mer engagerad besvarar jag frågor, lyssnar uppmärksamt på andras svar och tänker efter hur varje lärdom kan hjälpa mig att alltid ha Herrens ande med mig. Då känner jag mig glad och andligt uppbyggd när jag lämnar klassen.

Eliane Brychoy,
Villeneuve d'Ascqs församling,
Lilles stav, Frankrike

Att vi får samma lektioner hela tiden måste bero på att de lektionerna är mycket viktiga. Herren sade: "O hören, I min kyrkas äldster, och given akt på mitt ord! Lären vad min vilja är angående eder" (L&F

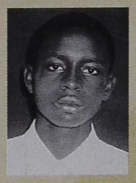

Okoro Uche Kevin

Söndagsskolklass i Rotterdams andra församling

Josana da Conceição Ribas

Eliane Brychoy

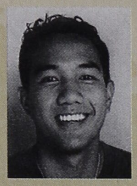

Heinui Piritua

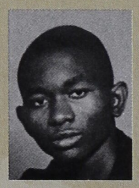

Boyce U Nwankpa

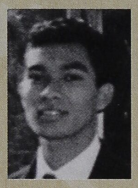

Äldste Darvin Roa

58:1). Vi bör lära utan uppehåll för att skaffa oss mycket kunskap om Jesu Kristi evangelium.

Heinui Piritua
Oremu församling,
Faaa stav, Tahiti

Vi får inte glömma att be. Bönen inbjuder den Helige Anden att vara med oss och med läraren. Vi bör ställa frågor. Frågorna gör diskussionen levande. Och vi bör bära våra vittnesbörd. Vittnesbördsstunder uppmuntrar alla att berätta vad de känner.

Adelfa A Teoxon,
Morongs gren,
Rizals distrikt, Morong, Filippinerna

Jag tror att vi alltid kan lära oss något nytt om evangeliet, vilket ämne som än diskuteras. Det spelar ingen roll hur ofta ämnet har tagits upp, Herren har alltid något nytt att lära oss i dessa lektioner. När vi lyssnar uppmärksamt på lektionen, kan vi lära oss mycket om de ämnen som ofta upprepas.

Vi får inte bli som hedningarna, som enligt profetiorna i Mormons bok säger: "En bibel, en bibel! Vi hava en bibel!" (2 Nephi 29:3). Vi vill inte likna dem som när "de äro lärda, tror sig vara visa" (se 2 Nephi 9:28). Herren har alltid mer att lära oss.

Boyce U Nwankpa,
Okpu-Umuobo Roads församling,
Aba stav, Nigeria

Något av det som har hjälpt mig att bli mer intresserad av söndagsskolklassen är att delta, ta med mig skrifterna, uttrycka mina synpunkter och alltid ha en önskan att lära mer. Det är ungefär som att läsa Mormons bok: Man läser den om och om igen, och det är samma skrift. Men varje gång man läser den, finner man något nytt.

Äldste Darvin Roa,
Guatemalamissionen Guatemala City Central

Du kan bidra till FRÅGOR OCH SVAR*-avdelningen genom att besvara nedanstående fråga. Svaren ska vara oss tillhanda senast 1 juni 2000. Skicka svaren till* QUESTIONS AND ANSWERS, *Liahona,* 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150-3223, USA; *eller med e-post till* CUR-Liahona-IMag@ldschurch.org. *Skriv på maskin eller för hand på ditt eget språk. För att ditt svar ska beaktas måste du uppge namn, ålder, adress, församling och stav (eller gren och distrikt). Bifoga om möjligt ett foto av dig. Detta kommer inte att returneras. Vi kommer att publicera ett representativt urval av svaren.* □

FRÅGA: *Mina vänner som inte är medlemmar i kyrkan förstår inte varför jag vill gå på heltidsmission. Hur kan jag hjälpa dem förstå vilken välsignelse en mission blir?*

TÄNKVÄRT

Ära hans namn

ÄLDSTE SVENSSON

JESU KRISTI KYRKA
AV SISTA DAGARS HELIGA

DET RÄCKER INTE MED ATT INTE MISSBRUKA DET

(Se 2 Moseboken 20:7; Psaltaren 118:26; Mosiah 5:8–9; Alma 5:38.)

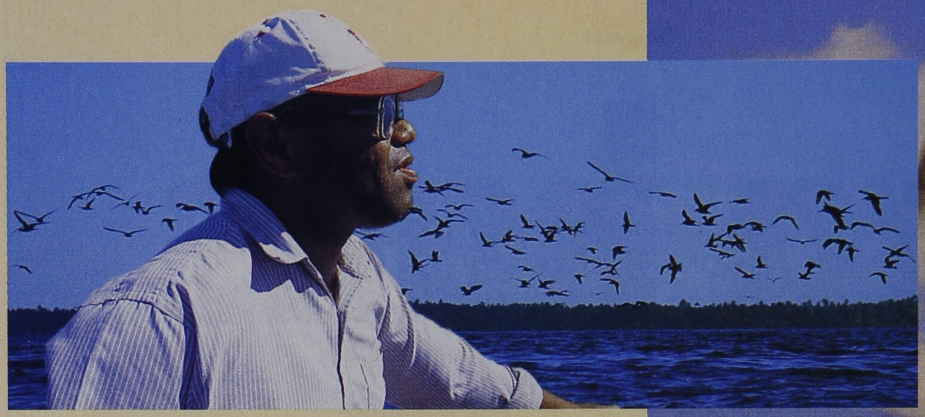

R Val Johnson FOTO FÖRFATTAREN

Det finns stunder när det är svårt att urskilja gränsen mellan himmel och hav på Kiribati (uttalas *kir-i-bass*). De flyter ihop och det blir svårt att se var det ena börjar och det andra slutar.

Avresan med båten denna tidiga morgon är ett sådant tillfälle. Stjärnorna har bleknat men gryningen väntar fortfarande på att ge färg åt horisonten i öster. På Tarawa, Kiribatis populäraste atoll (en låg korallö som omringar en lagun), har de enstaka elektriska ljusen för länge sedan släckts. Och utan någon vind som sätter vattnet i Tarawas lagun i rörelse verkar den fem meter långa båten vara fastlåst, omringad på alla sidor av tyst förväntan.

Vid båtens roder blickar Tune (uttalas *Toné*) med spänd uppmärksamhet framåt. Hans sextonårige vän och församlingsmedlem, Moretekai Ataia, står i stäven och tittar uppmärksamt ut över vattnet. Trots att deras destination, Abaiang-atollen, ligger flera timmar bort är de på vakt. Det finns sandrev både till höger och vänster och Tune måste manövrera båten mellan dem tills

Sjöfåglarna på Kir

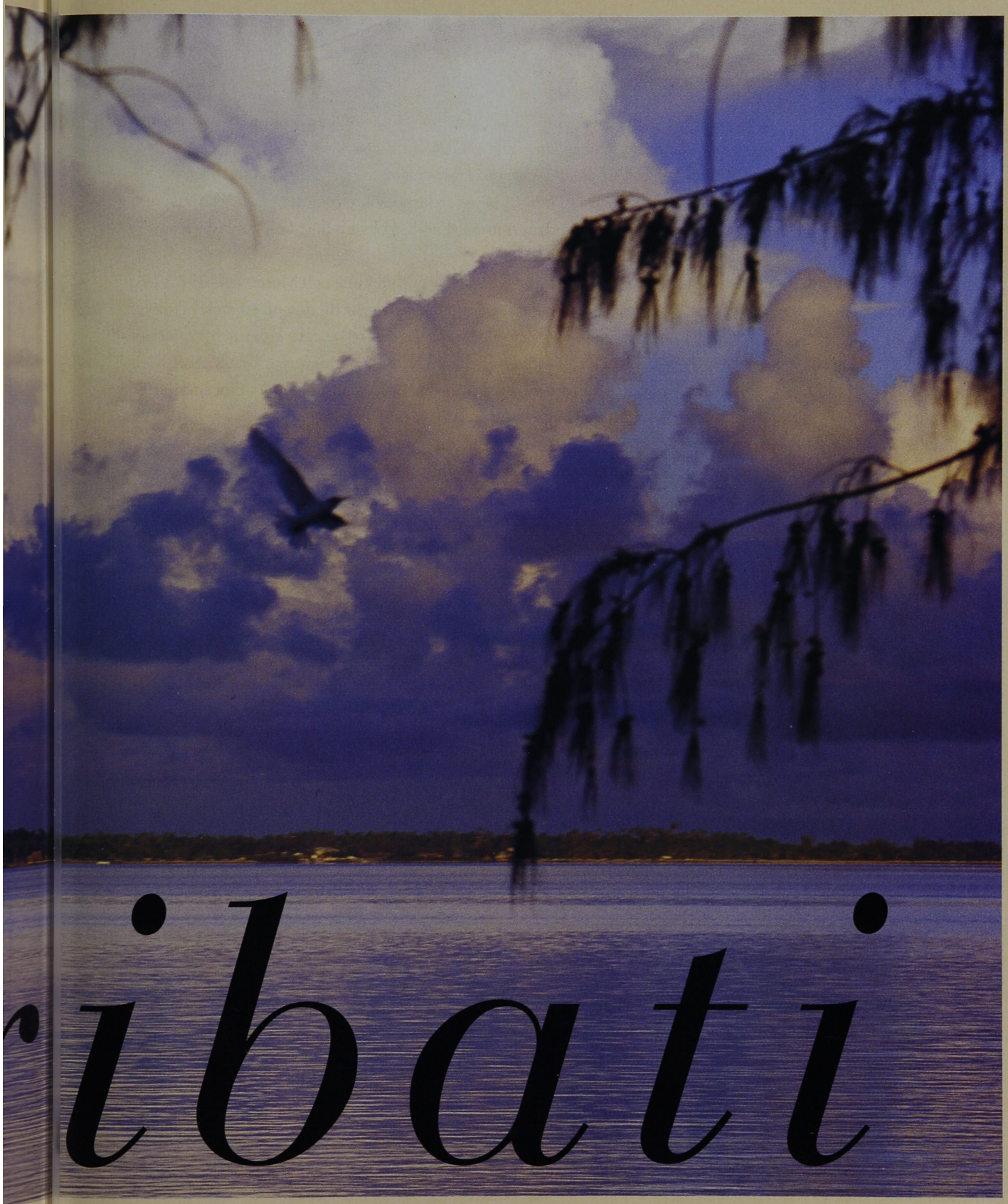
ibati

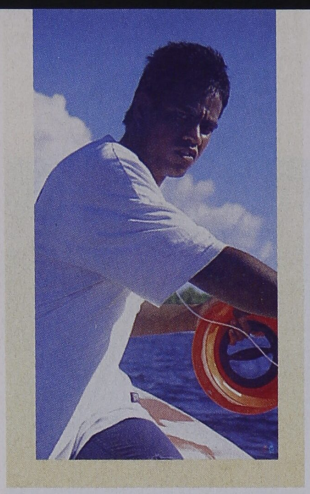

han passerar revet vid lagunens mynning. När han väl har kommit ut på djupa havet kan han öka farten och styra direkt mot Abaiang.

Han kommer också att titta efter sjöfågelflockar som gör störtdykningar precis ovanför vågorna. Vid det laget kommer det att vara fullt dagsljus och han kommer att kunna se fåglarnas mörka silhuetter mot den intensivt blå himlen. Även om Tunes avsikt med att åka till Abaiang inte är att fiska, är han fiskare i själ och hjärta och kan inte låta bli att kasta i en lina i vattnet. Det finns flera tonfiskstim mellan Tarawa och Abaiang och om han kan hitta ett sådant kan han fånga några av de uppskattade fiskarna under resans gång.

Fåglarna visar var tonfisken finns. De äter samma slags småfisk som tonfiskarna och när fåglarna har hittat fisken finns det ibland också tonfiskar där som jagar småfiskarna och hoppar upp ur vattnet när de försöker fånga dem. Det krävs ett erfaret öga och en van hand på rorpinnen för att kunna genskjuta tonfiskarna, slänga ut en lina med konstgjort bete och sedan veva tillräckligt fort – men inte för fort – för att en av de stora, silvriga, blågula fiskarna ska fastna på betet.

Den här morgonen är tonfiskarna inte där. Det har nästan hunnit bli middagstid när Tune och Moretekai styr in i Abaiangs lagun. De har bara med sig en fisk, som Moretekai fångade precis utanför Abaiangs rev. I närheten av stranden hoppar Moretekai ner i det varma vattnet och drar båten längre in i det grunda vattnet. Sedan släpper Tune ner ankaret och de båda vadar in mot de vita sanddynerna på den palmtäckta stranden.

De går in i det grönskande landskapet och följer en välbekant stig till sitt slutmål – en *maneba* (mötesplats). Den ligger i en glänta nära huset som tillhör ett äldre par vid namn Tamton och Taake Ruata. Denna *maneba* tjänar som möteshus för Tabontibike-Abaiangs gren i Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga. Tune har tagit med sig Moretekai idag för att besöka Tamton och Taake och andra medlemmar i kyrkan på Abaiang.

Tune (hans fullständiga namn är Iotua Bareeta Tune, men alla på öarna tilltalas bara med ett namn) är inte deras prästadömsledare även om han var det en gång. För inte så länge sedan besökte han dem som distriktspresident. Nu när han har blivit avlöst besöker han dem som vän.

Den enda fisken som Tune och Moretekai har med sig blir deras lunch. Taake lagar till den på ett stekspett över öppen eld. Öborna tycker om att berätta historier för varandra och den enkla måltiden som består av fisk, ris och kokos blir en fest när Tamton underhåller sina gäster.

TAMTONS BERÄTTELSE

Tamton berättar om sitt tidigare liv, långt innan han blev medlem i kyrkan. Han beskriver hur ett meningsutbyte med hans unga hustru fick honom att segla iväg till Tarawa, där han för första gången såg motorcyklar och elektriskt ljus. När han återvände till Abaiang gjorde han vad öbor ofta gör när de upplevt något märkligt – han skrev en sång om det. Han sjunger den nu. Hans röst är stark och orden är poetiska. När han slutat sjunger han en annan av sina kompositioner. Den här sången berättar om Frälsarens inbjudan: "Kom och följ mig" (Luk 18:22). Tamton sjunger om hur några följer Frälsarens lärdomar och andra inte och hur man bara kan finna lyckan genom att följa Herren.

Ibland måste vi ta oss igenom stormiga vatten för att finna och följa Jesus Kristus. Tamtons resa till Kristus har varit sådan. "Jag verkade som diakon i protestantiska kyrkan när missionärerna för första gången kom till Abaiang från Tarawa", säger han. "De mötte stort motstånd när de kom hit och det var svårt för dem att få tag på mark där de kunde bygga en *bata* [en traditionell gräshydda]. Jag tyckte synd om dem och erbjöd dem att bo hos mig. De undervisade mig om evangeliet och jag kände att det som de undervisade om var sant. Så jag blev döpt."

De heliga på Kiribati ställs inför många svårigheter. Ändå känner de sig rikt välsignade. *Ovan, vänster:* Moretekai Ataia. *Höger:* Joshua och Jared Tune, söner till biskop Iotua Tune, *föregående sida.*

Tamton och Taake Ruata var bland de första på Abaiang som blev medlemmar i kyrkan.

Detta var 1984. Tamton och Taake var bland de första på Abaiang som blev medlemmar i kyrkan. Trots misstänksamhet och förföljelse började de genast hjälpa missionärerna att hitta andra som de kunde undervisa.

Tamton och Taake känner att de har blivit rikt välsignade av Herren. För flera år sedan ville Tamton bygga en stor fiskfälla för att kunna försörja familjen. Men för att kunna bygga en fälla måste han få ut tusentals stenar i havet. Uppgiften verkade omöjlig. Han hade bara en liten kanot och sina söner till hjälp.

"Jag bad ivrigt om hjälp med problemet", säger han. "Nästa dag såg jag en massa bråte som hade flutit upp på min strand. Bland skräpet såg jag några stora bitar frigolit. Jag byggde en flotte av dem och med hjälp av flotten byggde jag och mina söner en fiskfälla. Vi byggde faktiskt två. Fällorna har blivit värdefulla tillgångar för familjen. När de får mer fisk i fällorna än vad familjen kan använda, säljer de överskottet.

Liksom tron på Jesus Kristus stärker Tamton och hans familj i nödens stund, ger den också styrka i sorgens stund. För flera år sedan dog en av sönerna när han skulle fånga en bläckfisk. Han var bara 22 år, men han fick en hjärtattack när han var ensam ute på havet.

Tamtons ögon blir fuktiga när han talar om sin son. "Sorgebudet krossade våra hjärtan", säger han. Men sedan lyser hans ögon upp. "Vi vill att han ska bli beseglad till oss." När Tune var deras distriktspresident undervisade han Tamton och Taake om prästadömet och dess makt att besegla familjer för evigt i templet. De är ivriga att få åka dit.

Men med deras magra inkomster dröjer det innan de kan få se ett tempel eller besöka ett. Ändå försöker Tamton och Taake finna ett sätt. Tune säger att om de dör innan de kommer till templet ska han se till att arbetet blir gjort för dem. Han uppmuntrar dem att skriva ner nödvändiga uppgifter om familjen. Kanske kan deras barn göra det tempelarbete som de inte själva kan göra.

ARITAAKES BERÄTTELSE

När måltiden, sångerna och berättelserna är över tar Tune och Moretekai farväl av Tamton och Taake. De har andra som de ska besöka på ön.

De heliga på Kiribati har stor respekt för prästadömet och varje gång Tune kommer till Abaiang tas han emot med glädje. Det visar sig snart att det inte var ett plötsligt infall som fick honom att åka till Abaiang. Han drogs till ön genom böner – vevades in som tonfisken. Han trodde att han bara skulle åka dit på besök och kanske få en ursäkt att fiska. Men den verkliga orsaken till att han kom var för att ge Aritaake Moutu en prästadömsvälsignelse.

"Ända sedan jag blev medlem i kyrkan har jag litat mycket på prästadömsvälsignelser", säger syster Moutu. "Jag hade problem med ett av mina ben innan jag blev medlem i kyrkan. Varje gång jag får problem med det nu, ber jag om en välsignelse och blir alltid helad. I morse bad jag en bön om att någon skulle komma och ge mig en välsignelse för min man är inte på ön så han kan inte ge mig en." Hon ler mot Tune. "Det var därför du kom."

Biskop Tune med sin familj. Han verkade som distriktspresident i nio år. När distriktet omorganiserades till en stav kallades han att verka som biskop i Eita församling.

"Det är alltid så", säger Tune. "Hon bor på den här isolerade ön mitt ute i havet. Hon och hennes familj har sina prövningar. Det finns bara några få arbetstillfällen. De flesta lever på det som de kan odla och fånga från havet. Det finns inga läkare eller sjuksköterskor på Abaiang. De heliga här litar mycket på Herren. Och Herren tar hand om dem."

"Ja, vi har våra prövningar", säger syster Moutu, "trots att vi har blivit medlemmar i kyrkan. Men vi märker dem inte så mycket nu."

"Ja, vi har våra prövningar", säger Aritaake Moutu, *höger*, "trots att vi har blivit medlemmar i kyrkan. Men vi märker dem inte så mycket nu."

När missionärerna först kontaktade hennes familj brukade Aritaake springa sin väg – eller jaga iväg missionärerna. "Vår pastor sade till oss att det skulle finnas falska profeter och vi trodde att det var de", erinrar hon sig. "Men en gång kom en missionär som hette Jones och besökte oss. När jag skickade iväg honom ställde han sig utanför huset och bad för oss. Medan han bad kände jag att det skedde en förändring i mitt hjärta. Jag bad missionärerna att förlåta mig och undervisa min familj.

En sak som äldsterna gjorde förändrade mig helt. De bad mig att hålla en bön. När jag bad blev jag en annan människa. Jag började tycka om kyrkan och det var inte svårt att tro på kyrkans lärdomar."

Vad gjorde störst intryck på henne av allt det som missionärerna undervisade om? "Anden som de förde med sig. Och läran om familjen – att vi kan vara lyckliga som familj och få vara tillsammans för evigt."

Det är dags att återvända till Tarawa. Tune vet att han måste tillbaka innan tidvattnet för bort för mycket vatten från Tarawas lagun och gör några ställen för grunda för hans utombordare. Men innan han och Moretekai går därifrån ger Tune Aritaake prästadömsvälsignelsen som hon hade bett om.

TUNES BERÄTTELSE

I-Kiribati (folket på Kiribati) är generösa och vänliga till sin natur. Tune har fått en dubbel dos av båda egenskaperna. Han verkar alltid vara på väg till eller från någon som behöver hjälp. Alla känner honom.

Fakta om Kiribati

Folkmängd: 85 000

Yta: 717 kvadratkilometer land, 3 550 000 kvadratkilometer hav

Historia: Koloniserades av ättlingar till mikronesierna för omkring 3 000 år sedan. Befolkades senare av polynesier. Den brittiske kaptenen Thomas Gilbert passerade en grupp atoller 1788 och gav dem namnet Gilbertöarna (*Gilberts* uttalas *Kiribati* på det inhemska språket). Storbritannien gjorde Gilbertöarna till protektorat 1892 och senare till koloni. Ockuperades av japaner och senare av amerikanska väpnade styrkor under andra världskriget. Blev självständigt den 12 juli 1979 som en del av Brittiska samväldet.

Kyrkans medlemsantal: 5 557

Kyrkans enheter: En stav med tio församlingar och två grenar samt ett distrikt med nio grenar. Kiribati är en del av Fijimissionen Suva.

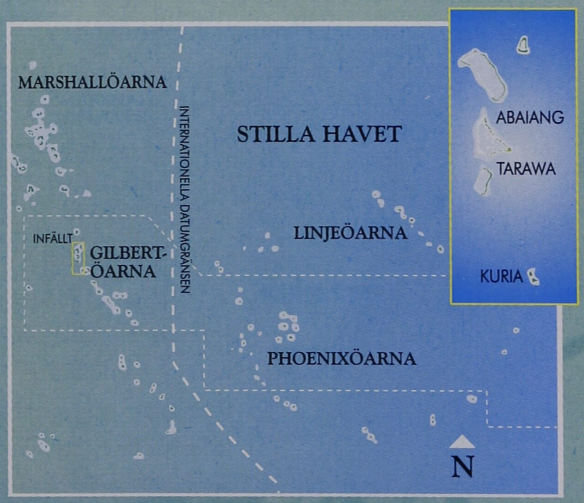

Men han har inte alltid varit känd. Han uppfostrades av sina morföräldrar på Kuria, en liten ö söder om Tarawa och kom inte till huvudön förrän han var 13 eller 14 år gammal. Han hade fått undervisning om traditionella färdigheter, men hans mormor tyckte att han behövde en bra mellan-och högstadieutbildning. Därför kom de till Tarawa där det fanns en del privata skolor, bland annat en som drevs av en religiös grupp.

Hans mormor skrev in honom i den religiösa skolan. "Men sedan, precis innan skolan började", säger Tune, "vred jag höften ur led när jag spelade fotboll. Jag lades in på sjukhuset på Tarawa. Tyvärr försökte en kvinna som praktiserade traditionell medicin att bota mig genom att massera höften. I stället förstörde hon den. Jag blev mycket sjuk.

När läkaren talade om för min mormor att jag kanske skulle dö, ringde hon till min familj på Tarawa. En dag hörde jag dem prata med läkarna bakom draperierna runt min säng. Läkarna sade: 'Vi har inte stort hopp. Infektionen i hans höft är mycket allvarlig och nu har den börjat sprida sig till resten av kroppen.'

När jag hörde det här tänkte jag: 'Oj! De tror att jag ska dö!' Jag hade uppfostrats som kristen så jag började be. Jag sade: 'Gud, du är mitt enda hopp. Om du bevarar mitt liv så lovar jag att bli missionär. Jag kommer att ägna hela mitt liv åt att tjäna dig.' Det som jag naturligtvis hade i tankarna var en sådan missionär som man ser i de protestantiska och katolska kyrkorna. Detta hände 1972, innan Jesu Kristi Kyrka fanns på Kiribati.

Jag låg raklång på sängen och kunde inte ens sätta mig upp. Men jag fortsatte att be och upptäckte en dag att jag kunde sitta upp. Efter en tid kunde jag stå och sedan gå. Jag var på sjukhuset i två år." Tune haltade svårt när han lämnade sjukhuset, men han hade överlevt.

"När jag skrevs ut från sjukhuset ville jag av någon anledning inte längre gå i den protestantiska skolan. Jag ville gå i en annan skola som hette AKAS. Min mormor skrev in mig där 1974. Under det året kom Eb Davis, kyrkans missionspresident på Fiji, till vår skola för att välja ut tio elever som skulle få gå på Liahona High School på Tonga. Att få gå på high school är en fantastisk chans. Bara två grupper hade fått gå innan. Jag var äldre än de flesta och hade varit borta från skolan i två år. Därför hade jag inte stort hopp om att bli vald. Men det blev jag.

Det stora problemet för min familj var att skaffa pengar till att köpa den nödvändiga tur-och returbiljetten. Jag frågade min far: 'Hur ska du få pengarna? Vi har inga.' Min far hade en obotlig sjukdom som gjorde det omöjligt för honom att arbeta. Men han sade: 'Vi kommer att få ihop pengarna.' Min mor sydde åt sjukhuset och hade lite pengar sparade. Min morbror och andra släktingar hjälpte också till. Det var som ett underverk, men vi fick ihop pengarna.

1975 befann jag mig alltså på Liahona High School. När jag kom in på skolområdet trodde jag att jag hade kommit till himlen. Människorna var rena, skolan var ren och männen bar slipsar. Och sedan upptäckte jag att det var en kyrklig skola som drevs av mormoner. Jag hade ingen aning om vad en mormon var, så jag frågade.

Den första söndagen började jag med missionärslektionerna. Grant Howlett, en av mina lärare, undervisade mig. Jag var mycket ivrig. Jag hade lovat Herren att jag skulle bli missionär om han botade mig, och jag förstod att jag inte kunde bli missionär förrän jag blev medlem i kyrkan. Jag döptes den 22 juni 1975 – den första som döptes i vår grupp. När mina vänner frågade mig varför jag blev medlem i kyrkan sade jag snabbt: 'Jag kunde inte förkasta något av det som de undervisade om. Jag kände bara att detta var vad min himmelske Fader ville att jag skulle göra.'

Två månader efter det att jag blivit döpt tillfrågades eleverna från Kiribati om det var någon som var intresserad av att åka hem för att introducera kyrkan där. Jag gav dem mitt namn. Men när de fick veta att jag var 17

***Höger:* En traditionell *bata* på Tarawa. *I bakgrunden:* Medlemmar i Atieu gren på väg till kyrkan. *Nedan, vänster:* Biskop Tunes dotter Akieti Hattie.**

Akieti, biskop Tunes mor, med sitt barnbarn Ataia Ribauea. Akieti blev medlem i kyrkan efter det att hon fått flera brev från sin son.

år sade de att jag var för ung. Sex unga män accepterade kallelsen att föra evangeliet till Kiribati. De började i slutet av 1975.

Innan de åkte bad jag dem att tala med mina föräldrar. De gick med på det. Jag skrev också många brev till min familj och bar mitt vittnesbörd. De tog emot evangeliet och döptes." Hans mormor Tebwebwenikai Ribauea Tune var den första i familjen som blev medlem.

"Jag blev färdig med skolan 1978 och ville fortfarande bli missionär. Vid det laget hade jag också träffat min blivande hustru, Maii. Vi beslöt att jag skulle gå på mission. Sedan skulle vi träffas på Hawaii och gifta oss i templet. Men jag var inte säker på hur jag skulle kunna ta mig till Hawaii eller finansiera en mission."

Tune anser att det som hände honom under de följande åren är mirakulöst. Efter sin examen stannade han kvar på Tonga och översatte åt kyrkan. En familj från skolan hjälpte honom så att han kunde åka till templet på Nya Zeeland och ta emot sin begåvning 1979. Inom några månader verkade han som missionär på Kiribati. Efter sin mission fick han möjlighet att åka till BYU på Hawaii för att studera vidare (han var den första eleven från Kiribati som utexaminerades från BYU) och det var där som han och Maii gifte sig (det första paret från Kiribati som gifte sig i templet). Tune blev inspirerad att återvända till Kiribati i stället för att acceptera ett erbjudande om arbete i USA, vilket ledde till att han träffade områdespresidenten, äldste John Sonnenberg, på flygplatsen. Några dagar senare kallade äldste Sonnenberg Tune att bli Kiribatis distriktspresident. President Tunes kyrkliga åtaganden förde honom till Salt Lake City där han genomgick en höftoperation. Nu när han inte haltar längre går han fortare än de flesta som försöker hålla jämna steg med honom.

Medan han verkade som distriktspresident på Tarawa fullföljde han också uppdraget som rektor för Moroni High School. Det är en skola som drivs av kyrkan och är resultatet av det missionsarbete som Grant Howlett och hans fru Pat gjorde. När paret Howlett kom till Tarawa 1976 hade AKAS-skolan problem både med ekonomin och ledningen. Grant och Pat Howlett försåg skolan med ledarskap och lämnade in en petition om att kyrkan skulle köpa in skolan, vilket den så småningom gjorde.

Olyckligtvis fick de en del motstånd från personer i regeringen. Men Herren hade ett ombud på plats. Baitika Toun, en medlem i kyrkan som blivit vald till parlamentet, hjälpte till att övertyga flera viktiga lagstiftare om att en skola som drevs av kyrkan skulle vara en stor fördel för I-Kiribati. Kyrkan köpte in skolan och kallade skolområdet för Moroni Community School (numera Moroni High School).

Skolan har verkligen varit till välsignelse, inte bara för I-Kiribati utan också för kyrkan. "Moroni High School anses vara en förebild för andra skolor på Kiribati", säger Tune. "Våra studenter är duktiga och har höga moraliska normer. De är eftersökta när det gäller ansvarsfulla poster. Och kyrkan anses var en förebild för andra kyrkor – i fråga om moral, normer och fokuseringen på familjen."

Kyrkan har inte alltid åtnjutit ett sådant gott rykte på Kiribati. "När den först introducerades beskylldes vi för att inte vara kristna", säger Tune. "Vi blev till och med åtalade i parlamentet. Men det gav oss bara en chans att predika evangeliet för ledarna i vårt land. Vi redde ut förvirringen."

Skolan utbildar nu en ny generation sista dagars heliga som har starka vittnesbörd och är ivriga att berätta om evangeliet. Det är en av anledningarna till att kyrkan växer så fort på Kiribati. En annan är evangeliets ljus som lyser genom de sista dagars heliga på Kiribati. "Vi har höga normer och starka familjer", säger Tune. "Människor tilltalas av sådant. När jag började min mission fanns det mellan 50 och 100 medlemmar i kyrkan på Kiribati. När jag avslutade den hade vi 500. Nu har vi närmare 6 000. Det är omkring sex procent av befolkningen. Efter bara 20 år har kyrkan blivit det tredje största kyrkosamfundet på Kiribati." När Tune avlöstes 1996 efter att ha verkat som distriktspresident i nio år omorganiserades distriktet till en stav och han kallades som biskop i Eita församling (numera Eita första församling).

Solen håller nu på att gå ner. Tarawa ligger någonstans till höger om fören på Tunes båt. Några fiskmåsar flyger förbi på sin väg mot sina rastställen. Tunes ögon följer

dem instinktivt. Fåglarna flyger direkt mot land när det skymmer. Genom att följa dem kan en sjöfarare alltid hitta hem. Bakom fåglarna har himlen blivit gyllene och också havet är guldfärgat. Ljuset avslöjar ett leende i Tunes ansikte. I den stora kylväskan vid hans fötter finns det fyra tonfiskar som beslöt att följa med honom under hemfärden från Abaiang.

"Medlemmarna här är som sjöfåglar", säger han. "Den store Fiskaren har många fiskar att fånga. Vi medlemmar är fåglarna som visar missionärerna var dessa människor finns. Och genom de liv vi lever visar vi våra vänner och släktingar vägen till evigt liv."

Samtidigt hör medlemmarna i kyrkan på Kiribati själva till dem som fångats i evangeliets nät. Om de ibland svävar högt i spänd förväntan på himmelens glädje, dyker de andra gånger ner i jordelivets djup. Ändå finns alltid ljuset där – och trons färd in i det. Vid sådana tillfällen blir himlen och havet för ett kort ögonblick till ett. □

Ovan: **Primär i Bonriki gren.** ***Nedan, i förgrunden:*** **Prästadömsbärare välsignar den växande kyrkan (från vänster): Tenea K Tenea, Peter Birati som håller sin dotter Terubetaake i famnen och Tito Bira.** ***Nedan, i bakgrunden:*** **Sjöfåglarna återvänder mot land för natten.**

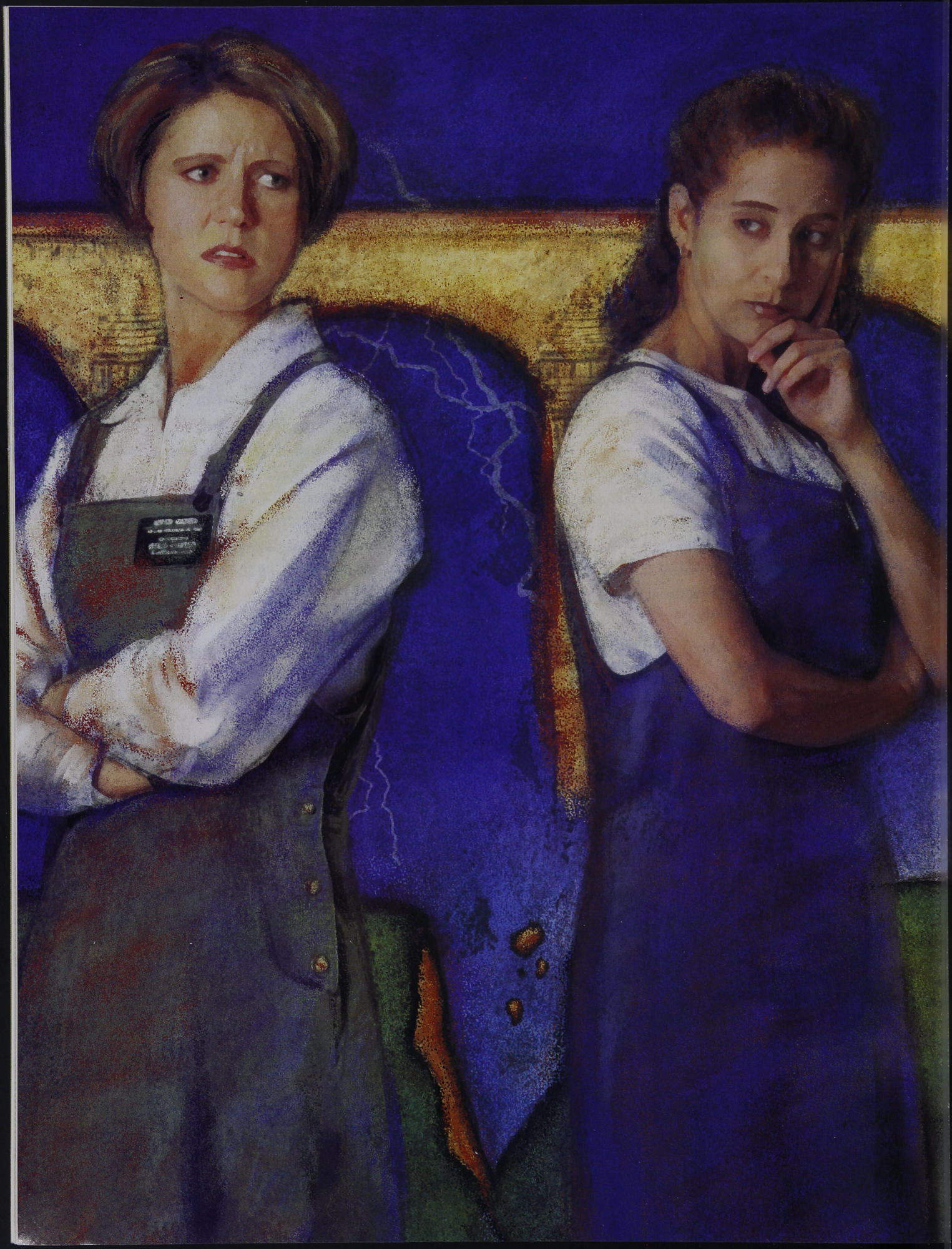

HON ÄR MIN SYSTER

Svetlana Nuzjdova

"Den som inte kan förlåta andra river den bro över vilken han själv måste gå om han någonsin ska nå himlen, ty alla behöver förlåtelse" (George Herbert, citerad i *Nordstjärnan*, juli 1995, s 60).

Som heltidsmissionär i Ukrainamissionen Donetsk lärde jag mig att en av nycklarna till effektivt missionsarbete är att det finns vänskap och förståelse mellan kamraterna. I ett av mina områden saknade min kamrat och jag den enigheten. Vi bar båda skulden. Satan märkte en liten spricka i vårt förhållande, och med vår hjälp ökade han gradvis denna spricka tills den blev en ravin.

Snart började vi som var kallade att bringa kärlek och frälsning till andra, att känna verklig fiendskap mot varandra. Det gjorde att vi kände oss olyckliga och berövade Andens hjälp, som är så nödvändig i Herrens verk. Vi ville båda ändra oss, men vi gjorde inte våra hjärtan mjuka genom uppriktig omvändelse.

Min själ plågades fruktansvärt! Varje kväll höll jag långa, tårdränkta böner om hjälp, men jag förstod fortfarande inte min kamrat. Jag hatade min svaghet och stolthet. Ändå kunde jag inte ta mig över muren som fanns mellan oss.

"Bättre är att vara två än en, ty de två får större vinning av sin möda. Om någon av dem faller, så kan ju den andre resa upp sin medbroder. Men ve den ensamme, om han faller och inte en annan finns, som kan resa upp honom!" (Pred 4:9–10).

Efter två månader tog vårt kamratskap slut, men minnet av att inte ha övervunnit denna prövning stannade kvar hos mig. Jag fortsatte att be Fadern göra mitt hjärta mjukt och ge mig förlåtelsens anda.

Denna syster och jag verkade fortfarande i samma stad. Vi träffades ganska ofta vid konferenser och i andra sammanhang, men vi ville aldrig ens titta på varandra.

Uppenbarligen blev jag under ett zonmöte redo att till fullo ta emot gåvan att kunna förlåta. När vår zonledare höll avslutningsbönen, kände jag den Helige Andens kraft. Jag fylldes av en ovanlig kärlek och ömhet för min tidigare kamrat. I mitt huvud och hjärta ljöd budskapet: *Han älskar henne också. Hon lider också. Hon strävar också efter fullkomlighet. Hon är min syster. Vi har samma mål och värderingar. Varför insåg jag inte att jag hade förlåtit henne för länge sedan? Jag älskar henne!* Om och om igen lyssnade jag till mina känslor: *Ja, jag älskar henne! Vi ska ändra oss tillsammans!*

Jag ville bara en sak – berätta för henne om min kärlek och be henne om förlåtelse. Jag tänkte inte på hur hon skulle kunna reagera. Jag ville bara att hon skulle se i mina ögon att jag var uppriktig.

Jag frågade om jag fick tala med henne i enrum. Jag berättade om mitt långa lidande, mina böner och till slut om vad jag känt den dagen. Glädjens och lättnadens tårar fyllde hennes ögon. Hon kramade mig och sade: "Tack! Jag har väntat så länge. Jag ville själv ta första steget, men trodde inte att du skulle godta det."

"Men Esau skyndade emot honom och tog honom i famn och föll honom om halsen och kysste honom. Och de grät" (1 Mos 33:4).

Efter min mission och hemkomsten till Saratov i Ryssland har jag genom min kallelse som Hjälpföreningens president fått kännedom om liknande problem mellan systrar i vår gren. Ibland reagerar systrarna precis som jag gjorde – med brist på insikt och med ovilja att ändra sig. Jag berättar alltid om det jag själv upplevde, och hoppas att de ska kunna känna samma glädje och lättnad som jag gjorde när jag verkligen omvände mig och förlät.

"Om människorna komma till mig, så vill jag visa dem deras svaghet. Jag giver människorna svaghet, så att de må bliva ödmjuka, . . . ty om de ödmjuka sig för mig och hava tro på mig, vill jag göra det svaga starkt för dem" (Ether 12:27). □

BILDEN ARRANGERAD, *ESAU OCH JAKOB OMFAMNAR VARANDRA*, AV ROBERT T BARRETT

Råd angående familjens ekonomi

Äldste Marvin J Ashton (1915–1994)
i de tolv apostlarnas kvorum
FAMILJEFOTO JED CLARK

En gång fick jag tillfälle att samtala med ett ungt, trevligt par. De skulle gifta sig samma vecka. Deras ögon strålade av förväntan inför den viktiga händelsen och av orubblig kärlek till varandra. Båda hade haft förmånen att få en universitetsutbildning. De kom från goda hem och var kulturellt bildade. Det var en fröjd att få ta del av deras personlighet, planer och framtidsutsikter. Deras uppvaktning tycktes redan vila på en varaktig grund.

Under vårt samtal var det bara deras svar på en enda fråga som gjorde mig bekymrad. Jag hoppas att min oro och mina förslag fick dem att omvärdera sitt ansvar i det förestående äktenskapet.

På frågan: "Vem ska ha hand om pengarna i ert äktenskap?" svarade hon: "Det ska väl han göra." "Vi har inte talat om det ännu", svarade han. Dessa kommentarer gjorde mig förvånad och chockad.

Hur viktigt är det att rätt sköta pengarna och ekonomin i äktenskapet och familjelivet? Jag skulle vilja besvara den frågan med orden: "Oerhört viktigt." Enligt amerikanska advokatsamfundet kan 89 procent av alla skilsmässor härledas från bråk

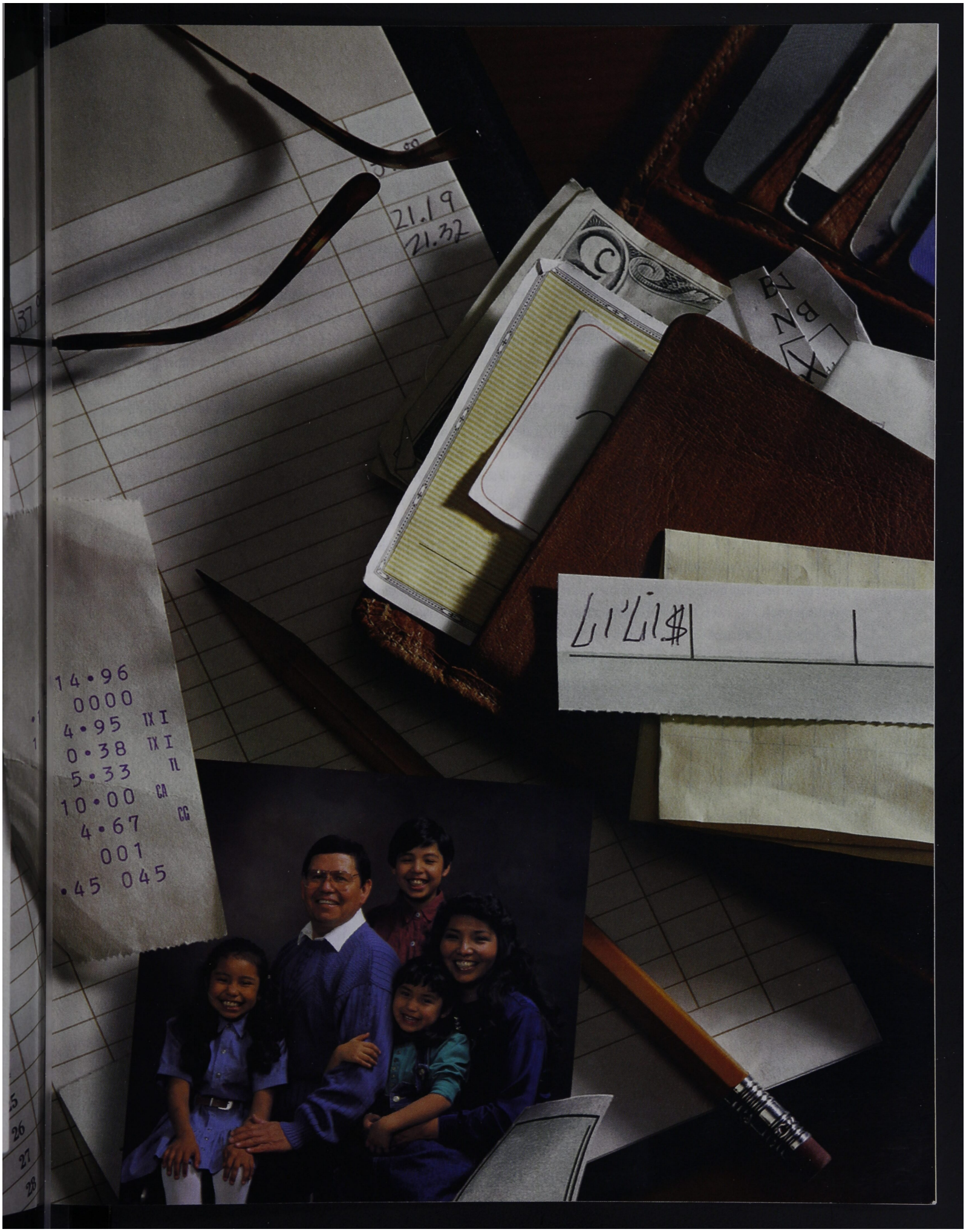
21.19
21.32
14•96
0000
4•95 TX I
0•38 TX I
5•33 TL
10•00 CA
4•67 CG
001
•45 045

och anklagelser om pengar. Andra har uppskattat att 75 procent av alla skilsmässor härrör från stridigheter om ekonomin. En del professionella rådgivare hävdar att fyra av fem familjer plågas av allvarliga ekonomiska problem.

Jag vill med en gång understryka att dessa äktenskapliga tragedier inte uppkommit bara för att man saknat pengar, utan snarare för att man misskött sin personliga ekonomi. Den kvinna som går i giftastankar gör klokt i att inte så mycket tänka på hur mycket hennes blivande man tjänar utan mera på hur han (och hon själv) tar hand om de pengar de får. Att kunna hushålla med pengar är viktigare än att tjäna mycket pengar. Den man som tänker gifta sig med en kvinna som "har allt", gör klokt i att titta närmare och se om hon är ekonomiskt sinnad.

Att ta hand om familjens ekonomi är en gemensam angelägenhet, där båda parterna är med och beslutar om riktlinjer och åtgärder. När barnen når ansvarig ålder bör de också i begränsad omfattning få ta del i ekonomin. Frid, förnöjsamhet, kärlek och trygghet kan inte råda i ett hem där man oroar sig för och bråkar om ekonomin. Vare sig vi står i begrepp att gifta oss eller redan har varit gifta ett tag, är det nu dags för oss alla att rannsaka oss själva och där så är nödvändigt omvända oss och sköta vår ekonomi bättre och leva inom våra tillgångar.

Eftersom det i dagens värld är nödvändigt att sköta sin ekonomi ordentligt och leva inom sina tillgångar för att leva ett rikt och lyckligt liv, vill jag ge några förslag till hur man förbättrar sin egen och familjens ekonomi. Jag tror att följande tolv punkter hjälper oss alla att nå detta mål.

1 ***Betala ett ärligt tionde.*** En god ekonomi börjar i varje medlems hem med att man betalar ett ärligt tionde. Om tionde och fasteoffer är de första skyldigheter vi uppfyller då vi fått vår lön, stärks vår hängivenhet mot denna viktiga princip i evangeliet, och sannolikheten att vi ska missköta vår ekonomi minskar. Att omgående betala tionde till honom som inte kommer och kontrollerar oss varje månad lär oss och våra barn att vara ärligare mot dem som fysiskt sett är oss närmare.

2 ***Bli herre över pengarna innan de blir herre över er.*** En blivande brud gör klokt i att fråga sig: "Kan min fästman handskas med pengar? Kan han leva inom sina tillgångar?" Dessa frågor är mycket viktigare än frågan "Tjänar han mycket pengar?" Sinnesfrid angående ekonomin bestäms inte av hur mycket vi tjänar, utan av hur mycket vi gör av med.

Alla gifta par bör ständigt utveckla en ny inställning och ett nytt förhållningssätt till pengar. Kamratskapet skall ju trots allt vara fullständigt och evigt. Handhavandet av familjens ekonomi bör vara en ömsesidig angelägenhet för man och hustru i en anda av öppenhet och tillit. Att den ena parten som maktmedel helt bestämmer över pengarna tar bort jämlikheten i äktenskapet och är orätt. Om en äktenskapspartner å andra sidan frivilligt och fullständigt undandrar sig skötseln av familjens ekonomi, avsäger han eller hon sig ett nödvändigt ansvar.

3 ***Lär er självdisciplin och självbehärskning i fråga om pengar.*** Att lära sig utöva självdisciplin och självbehärskning när det gäller pengar kan vara mycket viktigare än kurser i bokföring. Ett gift ungt par bör veta att de inte kan behålla samma köpvanor och livsstil som de varit vana vid då de bott hemma hos sina föräldrar. Gifta par visar verklig mognad när de sätter sin partners och sin familjs behov före sina egna köpimpulser. Hur man handskas med pengar bör man fortlöpande lära sig tillsammans i en anda av samarbete och kärlek.

Vi lever i ett njutningslystet, självcentrerat och materialistiskt samhälle. Annonser lockar unga köpare med att visa hur lätt det är att få kredit och köpa direkt. Intressant nog finns det inga annonser där man sätter strålkastaren på tjusningen med att betala tillbaka skulden. Inte heller nämner man hur långvarigt och svårt det är att göra just detta – särskilt med den oundvikliga ränta som läggs på.

4 ***Gör upp och följ en budget.*** Varje familj måste ta reda på hur mycket pengar som finns tillgängliga

varje månad och fastställa hur mycket de kan använda till varje budgetpost. Noteringshäften gör det lättare att ta hand om ekonomin och sköta bokföringen. Var noga med att skriva in varje uttag och jämföra dem med bankens uppgifter varje månad.

Dra inte på er skulder och därav följande räntor och avgifter utom för köp av eget hus eller bostadsrätt, utbildning och andra nödvändiga investeringar. Betala kapitalvaror och semestrar kontant. Undvik avbetalningsköp, och var försiktiga med att använda kreditkort. De är huvudsakligen till för bekvämlighets skull. De bör inte användas vårdslöst eller lättsinnigt. Vi ökar avsevärt risken för orimliga skuldbördor genom att använda ett flertal kreditkort. Köp begagnat tills ni har sparat så mycket att ni kan köpa nya kvalitetsvaror. Att köpa varor av dålig kvalitet blir nästan alltid dyrt i slutändan.

Spara och investera en viss procent av inkomsten. Disponibla besparingar för nödsituationer bör räcka i minst tre månader till alla nödvändiga behov i familjen. Varje sista dagars helig familj ska punktligt lämna in ärligt ifyllda inkomstdeklarationer.

Lyssna noga på följande, och om någon känner sig illa till mods, så är det med avsikt: Sista dagars heliga som nonchalerar eller undviker personer som de är skyldiga något, förtjänar de känslor av obehag som kommer av sådant uppträdande. De lever inte som sista dagars heliga! Konkurs ska inte ses som ett alternativ, utom i ytterst ovanliga och oåterkalleliga situationer, och först efter det att man under bön tänkt igenom saken och fått grundlig juridisk och ekonomisk rådgivning.

5 ***Lär barnen tidigt betydelsen av att arbeta och göra rätt för sig.*** "I ditt anletes svett skall du äta ditt bröd" (1 Mos 3:19) gäller fortfarande. Det är en grundläggande princip för den personliga välfärden. En av de största tjänster föräldrar kan göra sina barn är att lära dem arbeta. Mycket har sagts under årens lopp om barn och veckopengar. Åsikter och förslag varierar mycket.

En skuldregleringskalender kan hjälpa er att få ner eller få bort onödiga skulder. Gör ett antal kolumner på ett papper. I första kolumnen skriver ni månadernas namn med den kommande månaden först. Högst upp i nästa kolumn skriver ni namnet på den fordringsägare som ni vill betala först. Det kan vara den skuld som har högst ränta eller tidigaste förfallodag. Skriv upp de månatliga avbetalningarna till denne fordringsägare tills lånet är betalt såsom exemplet ovan visar. Högst upp i nästa kolumn skriver ni namnet på näste fordringsägare som ni vill betala, och skriver sedan upp hur mycket ni ska betala varje månad. När ni har betalat av allt till den förste fordringsägaren lägger ni summan för denna månadsbetalning till det som ska betalas till fordringsägare nummer två. Fortsätt på samma sätt tills alla lån och skulder är betalda.

SKULDREGLERINGSKALENDER

	Skuld nr 1	Skuld nr 2	Skuld nr 3	Skuld nr 4	Summa betalningar
April	10	20	30	40	100
Maj	10	20	30	40	100
Juni	10	20	30	40	100
Juli	10	20	30	40	100
Augusti		30	30	40	100
September		30	30	40	100
Oktober		30	30	40	100
November			60	40	100
December			60	40	100
Januari			60	40	100
Februari				100	100
Mars				100	100
April					

Själv tillhör jag den gamla skolan. Jag tror att barn bör förtjäna de pengar de behöver genom att hjälpa till och utföra lämpliga sysslor. Vissa ekonomiska belöningar till barnen kan också vara knutna till studieinsatser och förverkligandet av andra positiva mål. Jag tycker det är olyckligt om ett barn under sin uppväxt får uppfattningen att det finns ett penningträd i familjen som automatiskt ger ifrån sig pengar en gång i veckan eller en gång i månaden.

6 ***Lär barnen på deras egen nivå att bestämma över sina pengar.*** Barnen bör utifrån rätt undervisning och egna erfarenheter själva ha ansvaret för att bestämma över sina pengar och ta konsekvenserna av okloka köp. "Spara dina pengar" är betydelselösa ord från en förälder till ett barn. "Spara dina pengar till en mission, cykel, ett dockskåp, brudklänningen, bohaget eller en bil" är däremot begripligt. Att gemensamt spara till något som man kommit överens om skapar enighet i familjen. I vår familj fann vi det givande att låta ett barn spara till något särskilt. När han eller hon sedan fått ihop en viss summa sköt vi föräldrar till en i förväg bestämd procent. Att uppmuntra barnen med något de kan se fram emot ökar kraftigt motivationen och ett önskvärt beteende.

7 ***Lär varje familjemedlem att bidra till hela familjens välfärd.*** Allteftersom barnen mognar bör de förstå familjens ekonomiska ställning, budget och investeringsmål, och sitt eget ansvar inom familjen. Uppmuntra till roliga men billiga projekt som barnen förstår och som uppfyller ett familjemål eller bara skänker glädje. En del familjer går miste om en fantastisk ekonomisk och andlig erfarenhet genom att inte sitta ner tillsammans, helst under familjens hemafton, och låta var och en ge sitt bidrag till en månatlig summa som skickas till en son, dotter eller syskon på mission. När alla deltar i detta varje månad blir han eller hon genast "vår missionär" och stoltheten delas av alla i familjen.

En budget hjälper er att planera och fastställa era utgifter. Budgetera för en bestämd tidsperiod (till exempel en vecka, två veckor, en månad) beroende på när ni får lön. Jämför inkomster och utgifter, och gör av med mindre än ni tjänar.

BUDGET FÖR _____

INKOMSTER	**BERÄKNADE**	**FAKTISKA**
Lön (efter skatt)		
Övriga inkomster		
Summa inkomster		
UTGIFTER		
Bidrag till kyrkan		
Sparande		
Mat		
Boendelån eller hyra		
Värme, el, vatten och dylikt		
Resor, bil etc		
Skulder		
Försäkringar		
Friskvård		
Kläder		
Övrigt		
Summa utgifter		
Inkomster minus utgifter		

8 ***Utbilda er ständigt.*** Skaffa så mycket formell utbildning som möjligt i form av teoretiska heltidsstudier eller praktisk yrkesutbildning. Det är väl använda pengar. Med tanke på hur mycket man kan tjäna under sin livstid är de timmar man lägger ner på att vidareutbilda sig mycket värdefulla. Använd kvällskurser och distanskurser för att ytterligare förkovra er. Skaffa er en särskild färdighet som kan användas för att undvika längre perioder av arbetslöshet. Förmågan att utföra vissa grundläggande reparationer i hemmet och på bilen kan ofta vara till nytta och sparar dessutom pengar. Vem som helst kan ibland drabbas av oväntad arbetslöshet. När vi står utan arbete bör vi inte tillåta oss att sitta och vänta på att just "vårt" arbete ska dyka upp, om andra hederliga sysselsättningar finns att få.

9 ***Arbeta på att äga ert hem.*** Det är en investering och inte konsumtion att äga sitt hem. Köp en bostad som ni klarar av ekonomiskt. Arbeta ständigt med att förbättra hemmet och försköna tomten medan ni bor där. Om ni sedan säljer det, kan ni använda vinsten till att skaffa ett hus som passar familjens behov bättre.

10 ***Skaffa nödvändiga försäkringar.*** Det är ytterst viktigt att ha sjuk-och olycksfallsförsäkringar, bilförsäkringar, hemförsäkringar och livförsäkringar som är ordentligt täckande. Kostnaderna i samband med sjukdom, olycksfall och dödsfall kan bli så stora att familjer som inte är försäkrade kan få bära en mycket tung ekonomisk börda i många år efteråt.

11 ***Förstå hur yttre krafter påverkar familjens ekonomi och investeringar.*** Inflationen fortsätter att äta upp större delen av de löneökningar vi får. Högre lön betyder inte nödvändigtvis större köpkraft. Löneförhöjningar får inte användas som ursäkt för att slösa eller dra på sig ytterligare skulder. Förutom att ni har disponibla besparingar för nödsituationer bör ni utarbeta och följa en klok investeringsplan, så att ni har en trygg ekonomi och klarar er vid nedsatt arbetsförmåga och då den yrkesverksamma tiden är förbi. Undvik alla erbjudanden om riskfyllda investeringar och "klipp".

12 ***Gör upp och följ en plan för uppläggning av hemförråd och beredskap för nödsituationer.*** Skaffa och lagra ett förråd av mat och nödartiklar på ett systematiskt och välordnat sätt. Sätt er inte i skuld i samband med detta. Se upp med okloka och ogenomtänkta program för uppläggning av hemförråd. Att varje år arbeta i trädgården med att så och skörda hjälper er på många sätt. Bland annat gynnar det er matbudget. Ät näringsrik mat och motionera ordentligt så att ni stärker er hälsa och slipper dryga sjukvårdskostnader.

Dessa få punkter och förslag är inte avsedda att vara fullständiga och allomfattande. Däremot hoppas jag att ett behov som vi allvarligt bör beakta nu har kommit i dagen. Vi behöver vara medvetna om dessa grundläggande principer när det gäller att hantera pengar på ett vist sätt.

Må Gud hjälpa oss inse att det är en viktig del av den personliga välfärden att sköta sin ekonomi. Vi bör hela tiden lära oss mer om att leva inom våra tillgångar. Vi behöver ständigt arbeta på att hålla oss fria från ekonomiska svårigheter. Det är en glädjens dag ekonomiskt sett då tiden och räntan arbetar för er och inte emot er.

Pengar i de sista dagars heligas liv bör användas som medel att uppnå evig lycka. Vårdslöshet och självviskhet för oss in i ekonomiskt slaveri. Vi har inte råd att förbise den enskildes och familjens medverkan i skötseln av vår ekonomi. Gud kommer att öppna himmelens fönster över oss i fråga om detta om vi bara lever nära honom och håller hans bud. □

Omarbetning av ett tal som hölls på välfärdsmötet under generalkonferensen i april 1975.

TID FÖR FAMILJEN UNDER SABBATEN

Karen F Church
ILLUSTRATION BETH WHITTAKER

Min make och jag bestämde oss för att börja studera evangeliet tillsammans i familjen på söndagarna, vilket kyrkans ledare har uppmuntrat oss att göra (se "Brev från första presidentskapet", *Liahona*, december 1999, s 1). Först kände vi oss lite osäkra på hur vi skulle börja och vad vi skulle göra. Men jag visste att Herren skulle hjälpa oss om vi försökte, så vi började hitta på ett antal aktiviteter som skulle få oss att ha roligt tillsammans och åstadkomma något. Här följer några exempel på vad vi gör:

❦ Ber ett av barnen förbereda ett kort tal som hon eller han håller efter kyrkan. Talet kan bygga på lektionerna de haft den dagen i kyrkan.

❦ Sjunger psalmer tillsammans. Det kan innebära att vi lär ut nya psalmer, sjunger våra favoriter eller försöker gissa namnet på den sång som spelas eller sjungs.

❦ Skriver brev till mor-och farföräldrar, släktingar, missionärer eller vänner.

❦ Bjuder hem andra familjer och ber varje familj förbereda en flanellografberättelse, ett tal eller ett eller två musikframträdanden.

❦ Ordnar så att barnen kan framföra en oförberedd sketch om ett religiöst ämne eller en berättelse ur skrifterna.

❦ Läser ur skrifterna, någon av kyrkans böcker eller *Liahona*.

❦ Håller förälder-barn-intervjuer.

❦ Spelar ett spel som handlar om kyrkan.

❦ Planerar hur vi kan låta andra få del av det som vi som familj gör på sabbatsdagen genom att laga till och överlämna något gott att äta och en hälsning på ett kort till en vän eller granne.

Vi har märkt att ju mer vi engagerar våra barn i en mängd olika aktiviteter, desto mer ser de fram emot att samlas kring evangeliet på söndagarna. □

***Kristus på väg till Emmaus,* av Walter Rane**

"När han sedan låg till bords med dem, tog han brödet, läste tackbönen, bröt det och gav åt dem.
Då öppnades deras ögon, och de kände igen honom, men han försvann ur deras åsyn" (Luk 24:30–31).

En vecka senare var lärjungarna samlade igen, och Tomas var med. Då kom Jesus, trots att dörrarna var reglade, och stod mitt ibland dem och sade: ’Frid åt er alla.’

Därefter sade han till Tomas: ’Räck hit ditt finger, här är mina händer; räck ut din hand och stick den i min sida. Tvivla inte, utan tro!’

Då svarade Tomas: ’Min Herre och min Gud.’

Jesus sade till honom: ’Du tror därför att du har sett mig. Saliga de som inte har sett men ändå tror’” (Joh 20:26–29).

SWEDISH
4 02209 84180 2